❑ **Іван Шамякін пра рэформу школы: «...незалежна ад таго, якая школа -- беларускамоўная ці рускамоўная, колькасць гадзін на адну і тую ж мову павінна быць аднолькавая».**
2-я стар.

❑ **Вясна і камісія па надзвычайных здарэннях папярэджваюць: паводка не выключана і ў Мінску.**
3-я стар.

ЗВЯЗДА

1 сакавіка 1996 г. пятніца, № 60 (22863)

● выдаецца са жніўня 1917 г. ● БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА ● цана 1000 рублёў

ВОЗГАЛАС

ПРЫВАТЫЗАЦЫЯ — СПРАВА ВЫГАДНАЯ

Па ацэнках Сусветнага банка, прыватызацыя ва ўсім свеце з 1988 па 1993 год прынесла 270 млрд. долараў ЗША.

За маёмасць краін, што сталі на шлях развіцця, выручана 99 млрд. долараў. Трэць гэтай сумы выплацілі замежныя інвестары. Кіраўнік мексіканскай карпарацыі «Гелмекс» Карлас Сміл стаў самым багатым за кошт свайго манапольнага становішча пры прыватызацыі асобных галін прамысловасці — яго маёмасць ацэньваецца ў 6,6 млрд. долараў.

У Беларусі таксама ёсць свае паказчыкі. Напрыклад, агульны кошт аб'ектаў, прададзеных на аўкцыёнах, праведзеных з удзелам Міжнароднай фінансавай карпарацыі, на 1 студзеня гэтага года склаў 4 млн. 429 тыс. амерыканскіх долараў. Але гэта не мяжа, бо ў нас яшчэ ўсё наперадзе.

Сяргей КУРКАЧ.

ЗОРКА СВЕЦІЦЬ ДЫ НЕ ГРЭЕ

У гомельскім навукова-вытворчым аб'яднанні «Ратон» двайная радасць, якая ...азмрочана.

Справа ў тым, што калектыву гэтымі днямі прысуджана міжнародная «Брыльянтавая зорка» якасці (такое паведамленне прыйшло са сталіцы Мексікі). А крыху раней на прадпрыемстве атрымалі тэлеграму з Амерыкі аб тым, што «Ратону» прысуджана таксама міжнародная ўзнагарода «Факел Бірмінгама» — за выжыванне і развіццё ў цяжкіх умовах сацыяльна-эканамічнага крызісу.

— Слоў няма, — гаворыць генеральны дырэктар аб'яднання С. Сідорскі, — мы многа папрацавалі па канверсіі і зараз выпускаем складаныя электронныя вырабы, комплексы навукаёмістых вытворчасцей, іншую арыгінальную і патрэбную грамадству прадукцыю сапраўды высокай якасці. Аднак па прызы мы не паедзем.

У чым прычына? Аказваецца, на паездку і цырымонію атрымання ўзнагарод патрабуецца вялікая сума свабодна канверсуемай валюты, якой на перадавым прадпрыемстве ў выніку абвальных працэсаў у эканоміцы, з камароў нос. Так што, як кажуць, зорка свеціць, ды не грэе. Даводзіцца толькі спадзявацца, што гэтыя ўзнагароды з Паўднёвай і Паўночнай Амерыкі ў Гомель прышлюць. А калі не? Не заплачам.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

ТРАГІЧНАМУ ЮБІЛЕЮ ПРЫСВЯЧАЕЦЦА...

У Беларускім дабрачынным фондзе «Дзецям Чарнобыля» поўным ходам ідзе падрыхтоўка да III Міжнароднага кангрэса «Свет пасля Чарнобыля». У гэтым вялікім форуме прыме ўдзел больш як 480 прадстаўнікоў з 20 краін свету, у тым ліку з Расіі і Украіны. У рамках кангрэса ўжо праходзяць грамадскія і медыцынскія канферэнцыі ў розных гарадах Беларусі.

25-26 красавіка ў 54 раённых і гарадскіх аддзяленнях фонду пройдуць мітынгі, сходы грамадскасці, акцыі салідарнасці; будзе арганізавана пасадка саду Надзеі каля будоўлі храма-помніка ахвярам Чарнобыля «Усіх смуткуючых радасці» ў Мінску па вул. Прытыцкага. Пасля будзе праведзены марш «Чарнобыльскі шлях» з удзелам жыхароў чарнобыльскай зоны, перасяленцаў, ліквідатараў наступстваў ЧАЭС, інвалідаў Чарнобыля і шматлікіх замежных гасцей.

Для інвалідаў Чарнобыля і сем'яў перасяленцаў будзе арганізаваны мемарыяльны вечар і спецыяльная праграма гуманітарнай дапамогі па чарнобыльскіх раёнах Беларусі.

Усе мерапрыемствы прымеркаваны да 10-гадовай гадавіны чарнобыльскай аварыі.

Наталля ГУСАКОВА.

ЯК У ГОРКАХ ЗАХАПІЛІСЯ ЭСТЭТЫКАЙ

Горацкі райвыканком у адным са сваіх рашэнняў абавязаў уласных фінансістаў адшукаць сродкі для вырабу пераходных знакаў «Прадпрыемства (населены пункт, дом) высокай эстэтыкі і санітарнай культуры».

Гэтыя знакі ўжо прысуджаны мінулагоднім пераможцам. Героямі дня сталі жыхары вёсак Нікуліна, Шапялёўка і «чарнобыльскага» пасёлка Лазурны. Сярод прадпрыемстваў лепшымі аказаліся Паршынская малочнатаварная ферма племсаўгаса імя Чкалава, Хамініцкая — калгаса імя Леніна і цэнтральныя майстэрні калгаса «Савецкая Беларусь». Пераходныя знакі ўручаны і групе домаўладальнікаў.

Міхаіл УЛАСЕНКА.

АДРАДЖАЮЦЦА АРМЕЙСКІЯ ТРАДЫЦЫІ

Загадам міністра абароны Рэспублікі Беларусь генерал-лейтэнанта Леаніда Мальцава дваццаць тры ветэраны Вялікай Айчыннай вайны, Узброеных Сіл, удзельнікі лакальных войнаў і ваенных канфліктаў залічаны ў спісы асабовага саставу і ганаровымі салдатамі ў воінскія часці і падраздзяленні. Зроблена гэта ў мэтах умацавання гераічных традыцый Узброеных Сіл, а таксама для выхавання на іх воінаў, што праходзяць сёння службу ў шэрагах беларускай арміі.

Аляксандр МАКАРАЎ.

З НОВАЙ ДЗЯРЖАЎНАЙ СІМВОЛІКАЙ

У красавіку-маі гэтага года ў рэспубліцы пачнецца выдача грамадзянам Беларусі пашпартоў з новай дзяржаўнай сімволікай.

Пра гэта БелаПАН паведамілі ва ўпраўленні пашпартна-візавай службы Міністэрства ўнутраных спраў Беларусі. Выдача пашпартоў пачнецца практычна адначасова ў сталіцы рэспублікі і ўсіх абласцях. Пакуль жа на руках у насельніцтва знаходзіцца каля 100 тысяч беларускіх пашпартоў з выявай герба «Пагоня», выдадзеных органамі ўнутраных спраў толькі жыхарам Мінска і Мінскай вобласці, а таксама пашпарты перыяду СССР.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ, БелаПАН.

СУВЯЗЬ БЕЗ БРАКУ

Нядаўна бярозаўскімі сувязістамі быў падпісаны кантракт з фірмай «Іскратэл» са Славеніі на пастаўку новага абсталявання — станцыі SI-2000.

Старшыня райвыканкома І. Малейцін і прадстаўнік фірмы пан О. Ібрішбеговіч сваімі подпісамі змацавалі дагавор, у якім абумоўлены час пастаўкі абсталявання сучаснага сусветнага стандарта і яго мантаж, а таксама аплата.

Кошт станцыі — каля 580 тысяч долараў, без уліку затрат на лінейна-кабельную гаспадарку. 3,8 мільярда рублёў даў Бярозе Брэсцкі АПТУС, астатнія сродкі сувязісты плануюць атрымаць ад насельніцтва і гаспадарнікаў. На разліковы рахунак ужо паступаюць сродкі ад тых, хто жадае мець у сябе сувязь сучаснага сусветнага стандарта: частотны код набору, канферэнц-сувязь па тэлефоне для 30 абанентаў, сувязь без набору нумара і г.д.

Новая станцыя зойме ўсяго 15 кв. метраў у цэнтральным вузле электрасувязі і ўступіць у строй дзеючых у верасні гэтага года. 5500 абанентаў атрымаюць сувязь — практычна ўсе жыхары горада і раёна.

Людміла ГІЛЕВА.

САКАВІК

Фота Уладзіміра БАТАЛІНА.

У старажытным Рыме месяц «martius», калі верыць легендзе, абвясцілі Ромул і Рэм у гонар бога сонца і вайны Марса, апекуна земляробства і жывёлагадоўлі. У беларусаў усё значна прасцей: наша назва гэтага месяца паходзіць ад слова «сок», які ў гэты час пачынае інтэнсіўна рухацца ў дрэвах. Першы месяц вясны доўгі час у пару язычніцтва лічыўся першым месяцам года.

НАРОДНЫ КАЛЯНДАР

2. Дзень Фёдара Тырана. Успрымаўся сялянамі як заступнік ад зладзеяў. Яму служылі імшу людзі, у якіх што-небудзь было ўкрадзена.

4. У каталіцкіх святцах — Казімір. «На Казіміра зіма паміраe», — гавораць у Заходняй Беларусі.

9. Янка. Гэты дзень яшчэ называецца Абертас (Паўраценне). У царкоўным календары — свята адсячэння галавы Іаана Хрысціцеля. Асабліва шанаваўся пчалярамі: лічылася, калі пчолы дажылі да гэтага дня — значыць ужо выжывуць. Сяляне казалі, што ў гэты дзень мядзведзь пераварочваецца ў берлагу на другі бок.

10. Сорак пакутнікаў (Прыска) па каталіцкім календары. Свята сустрэчы птушак. «На святога Прыску праб'е лёд і пліска».

13. Васіль і Марына. У гэты дзень забаранялася прасці. Лічылася, што можна «адслініць замураваную зіму», і тады зноў вернуцца халады.

14. Аўдакей (Аўдакея). У многіх раёнах першы дзень вясны. Прыкмячалі, ці нап'ецца з-пад страхі вол ці певень: калі нап'ецца — вясна будзе добрая.

17. Герасім Гракоўнік. Дзень прылёту гракоў. Існуе прымета: гракі сядзяць ужо ў гнёздах — да дружнай вясны. Калі лётаюць бязмэтна або зусім не відаць — вясна будзе павольная ці позняя.

19. Язэп. «Як святы Язэп кіўне барадою, дык зіма ўцякае ўніз галавою».

22. Саракі (Сорак Пакутнікаў па праваслаўным календары). Лічылася, што ў гэты дзень прылятае 40 «выраяў», і канчаткова прыходзіць вясна.

25. Рыгор. «На Рыгора рэкі ідуць у мора». У католікаў — Звеставанне (Благавешчанне).

30. Аляксей Цёплы. «На Аляксея зіма пацее». Лічыцца цёплым вясновым днём. Чакаюць прылёту жураўля ці бусла.

ПАРЛАМЕНЦКІ ДЗЁННІК

ВЯРХОЎНЫ САВЕТ ЗАВЯРШАЕ РАЗГЛЯД ПАДАТКОВАГА ЗАКАНАДАЎСТВА

29 лютага на сесіі Вярхоўнага Савета Беларусі ў «Розным» запісаліся выступіць восем дэпутатаў. Уладзімір Белякоў гаварыў аб дрэнным стане здароўя беларускіх дзяцей, зазначаючы, што ў многіх з абследаваных маленькіх мінчан канцэнтрацыя ў крыві цынку і іншых шкодных рэчываў перавышае дапушчальныя нормы. Такая ж самая сітуацыя ў іншых экалагічна небяспечных гарадах Беларусі. Для аздараўлення беларускіх дзяцей патрэбна сума ў 500 мільярдаў, якой, зразумела, няма...

Уладзімір Нісцюк зазначыў, што пасля звальнення А. М. Абрамовіча з пасады старшыні Цэнтрвыбаркома дзейнасць гэтай установы замарозілася, дасюль не вырашаны лёс двух мандатаў абраных у Віцебску і Мінску дэпутатаў — Гаркунова і Дракі. Таму У. Нісцюк прапанаваў як найхутчэй вылучыць кандыдатуру новага старшыні ЦВК і рэанімаваць дзейнасць гэтай камісіі. Дэпутат С. Багданкевіч папрасіў парады ў калег, як пазбавіцца яму ад павышанай увагі выканаўчай улады да яго асобы. С. Багданкевіч нядаўна быў пазбаўлены магчымасці весці прыём сваіх выбаршчыкаў у Кастрычніцкім райвыканкоме Мінска і вымушаны быў дамовіцца аб правядзенні прыёму ў школе № 90 г. Мінска, аднак улады і гэта забаранілі. Сустракаўся С. Багданкевіч з выбаршчыкамі на вуліцы... Дэпутат назваў гэты факт свавольствам...

Віктар Ганчар зачытаў тэкст адказу новага Генпракурора В. Капітана на запыт аб незаконным скасаванні ў Мінску раённых Саветаў, ажыццёўлены мэрам Мінска У. Ярмошыным на падставе адпаведных прэзідэнцкіх указаў. Пракуратура адрасавала У. Ярмошыну прадстаўленне аб неабходнасці аднаўлення законнасці ў гэтым пытанні, аднак саставу злачынства ў яго дзеяннях не выявіла.

Затым дэпутаты Вярхоўнага Савета вярнуліся да пытання аб унясенні змяненняў у законы па падаткаабкладанню, у прыватнасці ў законы «Аб акцызах», «Аб падатку на нерухомасць», «Аб падаходным падатку на грамадзян». Дэпутаты выключылі артыкул аб падатку на незавершанае будаўніцтва.

Некалькі разоў дэпутаты Вярхоўнага Савета перагаласоўвалі раней зацверджаныя нормы па падатковай сістэме і вярталіся да прапанаваных урадам палажэнняў.

У прыватнасці, вядомы прадпрымальнік А. Клімаў заявіў, што 23 лютага дэпутаты неабдумана прагаласавалі за вызваленне ад падатку даходаў у памеры шасці мінімальных зарплат. Дэпутаты перадумалі і падтрымалі прапанову Кабінета Міністраў не абкладаць падаткам толькі даход у адну мінімальную зарплату. На што прадстаўнік фракцыі ПКБ Валерый Шчукін зазначыў, што 600 тысяч сёння гэта менш, чым ранейшыя 70 рублёў, і, каб папоўніць бюджэт, трэба браць больш падаткаў з капіталістаў, укалоўшы гэтым А. Клімава...

(Заканчэнне на 3-й стар.)

БЕЛАРУСЬ—РАСІЯ:

«ПАЧЫНАЦЬ З НУЛЯ ВЫГАДНА АБЕДЗВЮМ ДЗЯРЖАВАМ»

Першы афіцыйны візіт у Расійскую Федэрацыю быў прамежкавым, а асноўны буйнамаштабны дакумент паміж Беларуссю і Расіяй будзе падпісаны ў сакавіку. Аб гэтым заявіў Аляксандр Лукашэнка на заключнай прэс-канферэнцыі, падводзячы вынікі свайго знаходжання ў Маскве. Ён таксама заявіў, што ў ходзе візіту былі рэалізаваны тыя праекты, якія абмяркоўваліся ў час перагавораў з Барысам Ельцыным у Сочы. Тады, паводле яго слоў, былі абмеркаваны канцэптуальныя напрамкі інтэграцыі паміж дзвюма дзяржавамі.

Што ж за дакумент будзе падпісаны ў сакавіку? Назвы яго пакуль што няма. Вядома толькі, што менавіта ў ім будуць зафіксаваны такія палажэнні, як стварэнне міждзяржаўных органаў, якія, на думку Аляксандра Лукашэнкі, павінны быць наддзяржаўнымі. Кіраўнік Беларусі ўнёс таксама прапанову аб стварэнні агульнага бюджэту для фінансавання сумесных праграм, напрыклад, па ліквідацыі вынікаў чарнобыльскай катастрофы або па выпуску прадукцыі, неабходнай у роўнай меры для абедзвюх дзяржаў.

Дарэчы, беларуская дэлегацыя на чале з Прэзідэнтам наведала Краснагорскі завод, буйнейшае ў Расіі прадпрыемства оптыка-механічнай галіны. У час гэтай сустрэчы было прынята рашэнне падрыхтаваць схему супрацоўніцтва прадпрыемства з аналагічнымі заводамі ў нашай рэспубліцы. Мяркуецца, што ў бліжэйшы час з гэтай схемай у Мінск прыедзе дырэктар Краснагорскага завода, ураджэнец Беларусі, які доўгі час працаваў у рэспубліцы.

Прадстаўнікі беларускай дыяспары ў Маскве выказалі сваю падтрымку Прэзідэнту рэспублікі і яго намерам па частцы інтэграцыйных працэсаў з Расіяй. А слова «яднанне» гучала на гэтай сустрэчы не адзін раз. Аргументаў на карысць збліжэння дзвюх дзяржаў было выказана нямала, але галоўны з іх — узняць эканоміку, выйсці з крызісу можна толькі разам. «Вырашаць гэту праблему ў адзіночку — пустая справа», — лічыць Аляксандр Лукашэнка. Зрэшты, паводле яго ж слоў, ён не мае намеру адмаўляцца ад больш шырокага паняцця інтэграцыі. Больш таго, толькі эканамічная інтэграцыя наогул не можа быць рэальнай без паралельнай інтэграцыі ў палітычнай галіне, без ваенна-тэхнічнага, культурнага і іншага супрацоўніцтва.

НА ЗДЫМКУ: у час сустрэчы Аляксандра ЛУКАШЭНКІ з прэм'ер-міністрам Расіі Віктарам ЧАРНАМЫРДЗІНЫМ.

Гэта якраз і адлюстравана ў сумеснай заяве кіраўнікоў дзяржаў. У ёй, у прыватнасці, адзначана, што павінна быць узгодненая палітыка Беларусі і Расіі ў правядзенні эканамічных рэформаў, збліжэнні нацыянальных заканадаўстваў і стварэнні сумесных органаў кіравання. Менавіта гэта дапаможа стварыць роўныя ўмовы і магчымасці для вытворцаў і вырашыць цэлы комплекс праблем, з якімі цяпер не могуць паасобку справіцца не толькі суб'екты гаспадарання. Бо сёння неабходны сумесныя намаганні для вырашэння шматлікіх сацыяльных праблем: выраўноўвання ўзроўняў пенсіённага забеспячэння, матэрыяльнай дапамогі ветэранам вайны і працы, падтрымкі інвалідаў і малазабяспечаных слаёў насельніцтва.

Адным з галоўных вынікаў візіту Аляксандр Лукашэнка назваў падпісанне пагаднення аб урэгуляванні прэтэнзій фінансавага характару. Па стану на 1 студзеня 1996 года Расія спісала беларускія даўгі за энерганосьбіты, а гэта складае каля 1 мільярда 300 мільёнаў долараў ЗША. Усе гэтыя грошы, паводле слоў Прэзідэнта, можна разглядаць як прамыя інвестыцыі ў эканоміку рэспублікі. І цяпер на пэўны час можна даць беларускім прадпрыемствам некаторую перадышку. Зрэшты, як заявіў Прэзідэнт, Расія не паднесла Беларусі такім чынам падарунак, тым больш, што наша рэспубліка ніколі не была «гірай для расійскай эканомікі». Прычына ж вялікай запазычанасці перад Расіяй — недальнабачная палітыка ранейшых кіраўнікоў дзяржавы. І вось цяпер з'явілася тая аснова, калі можна нанава, на прыблізна роўных умовах, пачынаць супрацоўніцтва.

Пасля заканчэння візіту ў Маскву кіраўнік дзяржавы вылецеў у Ніжнявартаўск. Гаворачы аб мэце свайго наведання гэтага расійскага рэгіёна, Аляксандр Лукашэнка назваў тры ключавыя моманты. Па-першае, ён мае намер вывучыць працэс перапрацоўкі нафты з моманту здабычы і разгледзець аптымальныя варыянты стварэння сумесных прадпрыемстваў па нафтаперапрацоўцы. Па-другое, рынак Расіі, паводле яго слоў, гэта не толькі Масква і Санкт-Пецярбург. Таму вельмі важна сустрэцца з кіраўнікамі і іншых рэгіёнаў суседняй дзяржавы, каб даведацца аб канкрэтных магчымасцях пастаўкі туды беларускіх тавараў. І нарэшце, у гэтым рэгіёне пражывае вялікая колькасць беларусаў, і настаў час яму як кіраўніку дзяржавы сустрэцца са сваімі землякамі і адказаць на тыя пытанні, якія, несумненна, у іх з'явіліся.

Аляксандр ЛЮШКЕВІЧ, Генадзь СЯМЁНАЎ (фота). БЕЛТА.

КРЫК ДУШЫ

Не выконваюць указ Прэзідэнта

Мы даведаліся, што ёсць указ Прэзідэнта ад 29 снежня 1995 года.

У гэтым указе сказана, што ў сувязі з павышэннем мінімальнай заработнай платы трэба выплаціць работнікам бюджэтных арганізацый 50 працэнтаў стаўкі. Наш раённы аддзел адукацыі сабе, зразумела, налічыў гэтыя грошы і атрымаў, атрымаў і Дом піянераў, райвыканком, міліцыя, нарсуд, запаведнік. А настаўнікам сказалі, што мы звярнуліся вельмі позна.

Ці ж мы не такія, як яны? Мы жывём у гэтай зоне, як адкіды грамадства, нас і так кругом абдзяляюць. Няўжо да нас нікому няма справы? Зарплату атрымліваем са спазненнем на месяц. А за студзень, хоць у рана ёсць новыя стаўкі, зарплату нам налічылі па старых. Між іншым, сёння ўжо 19 лютага. Ва ўказе Прэзідэнта сказана, каб арганізацыі разлічыліся са сваімі работнікамі да 10 лютага. Ці ў нас указы Прэзідэнта толькі друкуюцца і не выконваюцца? Да якога часу мы будзем знаходзіцца на дне?

Настаўнікі школ №№ 1, 2, 3, 4 і сельскіх школ Хойніцкага раёна.

З ЮБІЛЕЕМ!

Настаўнік! Дзякуй, што вы ёсць!

Доктару філалагічных навук, прафесару Барысу СТРАЛЬЦОВУ — 70 гадоў

«Скажы, хто твой настаўнік, і я скажу, хто ты!» Да такой простай жыццёвай высновы я, прабачце мяне за нясціпласць, дадумаўся сам. І, прабачце яшчэ раз, маю на гэту выснову і падставы, і аргументы, і права...

Барыс Васільевіч Стральцоў. Няма сёння ў беларускай нацыянальнай журналістыцы рупліўцы, які б не вучыўся, давучваўся ці перавучваўся ў гэтага мудрага, сумленнага, разумнага, etc, etc, etc. — Чалавека, Журналіста, Вучонага. **Вучыўся** — азам нашай нялёгкай, няпростай, але такой патрэбнай грамадству прафесіі. **Давучваўся** — разуменню найскладанейшых праблем існавання чалавечай супольнасці. **Перавучваўся** — поглядам на рэаліі жыцця, якія (так ужо наканавана нам Богам) то мяняюцца, то «ўдасканальваюцца», то проста падсоўваюцца часам у якасці фальшыўкі, у якой ой як няпроста разабрацца... І ўсё гэта незалежна ад узросту, вопыту, становішча маіх калег — у жыцці, грамадстве, той ці іншай сітуацыі.

На факультэт журналістыкі Беларускага дзяржаўнага універсітэта амаль 30 гадоў назад ён прыйшоў са «Звязды». **Са «Звязды»** — і гэтым было сказана ўсё! «Звязда» з'яўлялася сапраўдным тагачасным флагманам журналістыкі і ў настаўнікі вылучала, вядома ж, лепшых сваіх людзей.

Мне пашчасціла працаваць і блізка ведаць многіх з тых, хто шчыраваў на звяздоўскай ніве разам з Барысам Стральцовым. Яны расказвалі многія цікавыя выпадкі з яго журналісцкай дзейнасці, успаміналі творы. А адна з былых паплечніц — Соф'я Садоўская — яшчэ ў 1968 годзе напісала ў кнізе «Наша «Звязда» наступнае:

«Прыехаў з камандзіроўкі Барыс Васільевіч Стральцоў і адразу сеў за пішучую машынку. У кожнага журналіста свая манера, свой стыль работы. Барыс Стральцоў вызначаецца здольнасцю шырока ахопліваць падзеі, беспамылкова вызначаць у іх самае галоўнае. А той маланкавай хуткасці, з якой ён працуе, зайздросцяць многія журналісты.

Лётаюць пальцы па клавішах машынкі, але думкі абганяюць іх. І я ўпэўнена, што вечарам Барыс Стральцоў пакладзе на стол рэдактара нарыс. І гэта будзе глыбокі, пераканаўчы матэрыял, напісаны з сапраўдным мастацкім густам і журналісцкім тактам».

Барысу Васільевічу — семдзесят! Ужо семдзесят? Яшчэ толькі семдзесят! Напісаны дзесяткі падручнікаў і вучэбных дапаможнікаў па журналістыцы, мастацкіх рэчаў, сотні твораў публіцыстыкі. Не маю я маральнага права ацэньваць творчасць Настаўніка, але адно ўсё ж скажу: яна — праўда аб жыцці. Бо ведае яго (жыццё) Барыс Стральцоў вельмі і вельмі глыбока, дасканала, праўдзіва.

Настаўнік! Нізкі Вам паклон. Дзякуй Богу, што Вы сустрэліся нам на шляху! Зярняты вашай мудрай навукі трапілі ў нашы ўдзячныя сэрцы глыбока і надзейна. І мы ганарымся Вамі!

Ад імя звяздоўцаў сямідзесятых—дзевяностых гадоў

Анатоль МЯСНІКОЎ, кандыдат гістарычных навук, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь.

ПАВАЖАНЫЯ ЧЫТАЧЫ!

Нагадваем вам, што праз некалькі дзён закончыцца ПАДПІСКА НА «ЗВЯЗДУ» на другі квартал 1996 года. Спяшайцеся!

Падпісная цана на квартал — САМАЯ ТАННАЯ з усіх штодзённых беларускіх газет: 40.800 рублёў на квартал і 13.600 — на месяц.

ПРЫЗНАННЕ ЧЫТАЧА

«Звязду» выпісваю пяць дзесяткаў гадоў...

І зараз падпісаўся ізноў. Чаму мне падабаецца «Звязда»? Ды ўжо хаця б таму, што гэта адзіная беларуская газета, якая яшчэ ніколі не здраджвала сваёй моўнай традыцыі. Сёння мова родная знаходзіцца ў цяжкім стане. Многія ад матчыных слоў адцураліся.

Але ж ёсць і змагары за захаванне, зберажэнне шматпакутнай матчынай мовы. З вялікай асалодай прачытаў у «Звяздзе» гутарку з пісьменнікам Г. Далідовічам, выступленне паважанага Н. Гілевіча. Ёсць жа яшчэ верныя сыны нашай Радзімы! Пераканаваны: пакуль будзе жыць хоць адзін сапраўдны беларус — будзе жыць і наша мова. Бо мова — гэта кроў нацыі. Чалавек, які страчвае кроў, памірае. Народ, страціўшы сваю мову, памірае як нацыя.

Я падзяляю погляд Леаніда Лойкі, што «стрыжнем афіцыяльнай ідэалогіі Рэспублікі Беларусь павінен стаць нацыянальна-дзяржаўны патрыятызм», бо іншай ідэі, вакол якой мог бы згуртавацца беларускі народ, каб вывесці краіну з глыбокага крызісу, стварыць матэрыяльныя, адрадзіць духоўныя каштоўнасці, заняць «свой пачэсны пасад між народамі», проста не існуе.

Іван БЯЛЯЎСКІ, пенсіянер,
в. Вішнева, Смаргонскі раён.

ДЫСКУСІЙНАЯ ТРЫБУНА

САЦЫЯЛЬНАЯ І НАЦЫЯНАЛЬНАЯ СПРАВЯДЛІВАСЦЬ — АСНОВА ЛЮБОЙ РЭФОРМЫ

Пры слове **рэформа** мяне пачынае ліхаманіць. Вядома, да чаго давялі эканоміку, культуру, навуку, жыццё ўвогуле самі рэформы і «вялікія рэфарматары» апошняга дзесяцігоддзя. І вось задумана новая рэформа — школы, галіна, якая не ў меншай ступені, чым эканоміка, з'яўляецца асновай жыцця кожнай сям'і.

Я не знаёмы з поўнай праграмай рэформы. Я прачытаў толькі пераказ асноў праекта, які друкаваўся ў «Звяздзе». Думаю, што там выказана галоўнае. І ў мяне з'явілася жаданне паразважаць на тэму школьнай рэформы.

Першае, аб што я «спатыкнуўся», — гэта ўзрост навучання. Яно ўжо існуе — навучанне з шасці гадоў. І як вядома, большасць педагогаў зусім справядліва лічаць, што ні наша сям'я, ні наша школа не гатова да навучання шасцігодак.

Неяк мне давялося быць у бельгійскай школе — на ўроку матэматыкі ў першым класе ў тых жа шасцігодак. Я не ведаю французскай мовы. Але я паўгадзіны (урок цягнуўся 30 хвілін) прасядзеў зачараваны і настаўнікам, і вучнямі, і абсталяваннем класа. Гэта быў не ўрок у нашым разуменні. Гэта была цікавая вясёлая гульня. Падрыхтавалі мы такіх настаўнікаў, такія класы? Не!

І тут жа — другая праблема, вельмі складаная ў нашых умовах. А куды дзенуцца тыя маленькія, у якіх няма бабуль, што забяруць іх са школы? Прадоўжаны дзень? Але вядома, як не любяць яго дзеці. Казарма. Пазбаўленне маленства. А ў наш час, відаць, нялёгка будзе вырашаць і праблему харчавання дзяцей.

Нарэшце, ці падумалі рэфарматары пра ўзроставую стыкоўку? Асноўнай і абавязковай школай прапануюць дзесяцігодку, якая, аказваецца, не будзе даваць права на паступленне ў інстытут, толькі ў тэхнікум і ПТВ. І што ж атрымаецца? Пайшоўшы ў школу ў шэсць гадоў, скончаць яе ў няпоўныя 16. І куды дзецца гэтым юнакам і дзяўчатам? Рабочых месцаў не хапае нават тым, хто адслужыў у арміі, скончыў ПТВ і нават ВНУ. Няхай, значыцца, папаўняюць падваротні, папаўняюць крымінальныя групы, так? Мудрыя мы «рэфарматары»!

Я не супраць ліцэяў. Безумоўна, дванаццацігадовае навучанне дае грунтоўную падрыхтоўку ў вышэйшыя навучальныя ўстановы. Гэта так. Але нядоўгі вопыт існавання ліцэяў паказаў, што вучацца там, як правіла, дзеці заможных бацькоў. А калі рэформа абмяжуе паступленне ў ВНУ пасля дзесяцігодкі, то да чаго мы прыйдзем? Глыбокае сацыяльнае размежаванне людзей. У мяне багаты бацька — я вучуся. У цябе бедны — ідзі ў пастухі. Усё, як да рэвалюцыі. Ці як у калоніях. Гэтага дамагаюцца рэфарматары?

Я даўно яшчэ чытаў, што ЮНЕСКО лічыла савецкую сістэму адукацыі адной з лепшых у свеце. Была дэмакратычная гуманная сістэма — абавязковая сярэдняя адукацыя.

Вопытам устаноўлена, што найлепшы тэрмін набыцця яе — адзінаццаць гадоў. Ва ўсіх дзяцей роўныя магчымасці. А далейшы лёс чалавека залежаў ад яго здольнасцей і яго стараннасці. Усе, каму сёння 50 і менш, маюць сярэднюю адукацыю. І сотні тысяч дзяцей сялян, рабочых, дзяды якіх былі непісьменнымі, сталі вучонымі, настаўнікамі, урачамі, інжынерамі, аграномамі, эканамістамі, юрыстамі. Ах, якая дрэнная была савецкая сістэма! Прэч яе! Разбурылі эканоміку, якую збудавалі ў «застойныя» сацыялістычныя дзесяцігоддзі, — давайце разбурым і адукацыю! Такая логіка аўтараў рэформы. Думаю, што так прачытаў яе не адзін я, а пераважная большасць адукаваных бацькоў.

Што патрабуе перагляду (не люблю слова рэформа!) дык гэта праграмы выкладання прадметаў і ў першую чаргу прадметаў гуманітарнага цыкла — моў, літаратуры, гісторыі, паліталогіі... Асаблівая ўвага вучоных-распрацоўшчыкаў усіх рэформаў, усіх праграм і органаў асветы, якія павінны зацвярджаць змяненні, павінна быць нададзена выкладанню беларускай і рускай моў. Ва ўмовах Беларусі гэта праблема палітычная, а не адукацыйная! Русіфікацыя беларусаў праводзілася бадай жа два стагоддзі. (Столькі ж паланізацыя.) Беларусізацыя — некалькі гадоў у 20-х гадах, чатыры-пяць гадоў у 90-х.

Рэферэндум у маі 1995 года змяў эйфарыю многіх шчырых беларусаў (маю ў тым ліку), што мы, без уліку волі народа, правядзём суцэльную беларусізацыю за адну-дзве пяцігодкі. Ва ўмовах рэалій патрабуецца іншы, больш рэалістычны падыход да моўнай праблемы. Перш-наперш, я так лічу, павінна быць забяспечана роўнасць беларускай і рускай моў і дэ-юрэ і дэ-факта. Пра гэта я пісаў у адкрытых пісьмах Прэзідэнту рэспублікі, якія друкаваліся ў «Звяздзе» ў маі і кастрычніку 1995 года. Я прапаноўваў так званы «бельгійскі варыянт». У нашых умовах — гэта закон, які абавязваў бы кожнага, хто хоча заняць дзяржаўную пасаду, ад самай нізкай да самай высокай, абавязкова дасканала ведаць дзве мовы, якія сталі дзяржаўнымі пасля рэферэндуму, — беларускую і рускую. З улікам гэтага павінны быць распрацаваны школьныя праграмы па мовах і літаратурах.

Першае і галоўнае: незалежна ад таго, якая школа — беларускамоўная ці рускамоўная, колькасць гадзін у кожным класе на адну і другую мову павінна быць абсалютна аднолькавая.

Другое: выпускныя экзамены за сярэднюю школу абавязкова па дзвюх мовах — беларускай і рускай.

Трэцяе: прыёмныя экзамены ў ВНУ, на ўсе факультэты, — па дзвюх мовах.

Кароткі, просты, але змястоўны закон!

Такі ўклад у рэформу школы грамадзяніна, пісьменніка, бацькі, дзеда, прадзеда.

Спадзяюся на водзывы педагогаў, навукоўцаў, практыкаў, а таксама калег маіх і ўсіх, каго хвалююць праблемы школы.

Іван ШАМЯКІН,
народны пісьменнік Беларусі, акадэмік.

РЭЗАНАНС

Людміла МАСЛЮКОВА:

«Не марце: у партыі камуністаў расколу не прадбачыцца!»

13 лютага гэтага года газета «Звязда» давяла да агульнага ведама апасенні члена ПКБ С. А. Посахава «Ці ад- [illegible]

таварышы. І даймае мяне слушная здагадка — а ці не тады, на глебе асабістых амбіцый і крыўды, і запісаўся ў рас- [illegible]

толькі для таго, каб убіць клін паміж кіраўнікамі і радавымі членамі партыі. У тым не пакідае сумненняў менавіта [illegible]

Не бяруся меркаваць аб тым, як ацэньваюць першыя вынікі бацькі правакацыі. А па-мойму, пакуль яна была [illegible]

[illegible] Але, на жаль, цешыцца сваё марамі не прыходзіцца — пад выглядам адкрытай дыскусіі публіцы падалі зусім іншы жанр.

Мяркуючы па тым, як дружна выстралілі дуплетам абедзве газеты, сігнал «Плі!» паступіў з аднаго і таго ж каманднага цэнтра, дзе, трэба думаць, і задумвалася акцыя. Мой водгук, не асначаны такім магутным суправаджэннем, будзе прапанаваны абодвум выданням, але наўрад ці, як падказваюць мне журналісцкі вопыт і палітычная інтуіцыя, трапіць на іх старонкі. Унутрыпартыйны абмен думкамі разгорнуты не для ўсіх, і ў любым выпадку ён выкліча толькі запланаваны рэзананс.

Такім чынам, тэма фальшывай, штучна навязваемай нам дыскусіі — раскол у партыі камуністаў. Да шчырых выступленняў Сяргея Посахава асабіста я пра яго не ведала ні сном, ні духам. Хоць у нашай пярвічцы пры газеце «Товарищ», якую я ўзначальваю, даволі інфармаваныя камуністы, але і яны ўспрынялі паведамленне з неўразуменнем. Савецкі райком ПКБ Мінска, членам якога я з'яўляюся, сустрэў публікацыю з абурэннем. Даводжу да ведама грамадскасці, што не існуе такога дакумента партыі, у якім бы канстатавалася тое, аб чым так безапеляцыйна заяўлена ў інтэрв'ю: «Вельмі вузкая група асоб у ПКБ узурпіравала права выбару палітыкі партыі». Гэта галаслоўнае абвінавачанне прызнала неабгрунтаваным і фракцыя ПКБ у Вярхоўным Савеце, якая абмеркавала публікацыі на адным са сваіх пасяджэнняў. Яе кіраўнік, першы сакратар ЦК ПКБ, член Прэзідыума Вярхоўнага Савета Сяргей Калякін, азнаёміўшыся з інтэрв'ю, проста пацікнуў плячыма: «Якая лухта!»

Такім чынам, агульная думка, адзіная ў партыйных нізах і вярхах, заключаецца ў тым, што чытачам прапанавалі глыбакадумныя разважанні аб з'яве, якой на самай справе не існуе. Гэта значыць, асновай выдумак аўтару паслужыла вялікая цынічная хлусня.

З Посахавым асабіста я не знаёма. Як і многім радавым членам партыі, мне даводзілася бачыць яго здалёку толькі ў ганаровых прэзідыумах, у якіх перад рознымі аўдыторыямі ён прадстаўляў Аляксандра Лукашэнку, дзе выступаў з трыбун у якасці памочніка Прэзідэнта. Як камуністка я бачыла напярэдадні асенніх парламенцкіх выбараў на пленуме Мінскага гаркома партыі. Тады ён, мімаходам заглянуўшы да нас, як чалавек дзяржаўны і вельмі заняты, папрасіў вылучыць яго ад ПКБ кандыдатам у дэпутаты Вярхоўнага Савета. Гарком яго падтрымаў, але крыху пазней пленум ЦК адмовіў яму ў вылучэнні кандыдатам ад партыі. Не даверылі

[illegible] Вось таму, падпарадкоўваючыся зададзеным хітрым правілам, я сёння апаніру Сяргею Посахаву менавіта і толькі як член партыі камуністаў, але ні ў якім разе не як афіцыйны дарадчык першага намесніка Старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь.

А проста як радавы грамадзянін рэспублікі хацела б адзначыць, што калі такая акцыя выкарыстоўваецца як часта выкарыстоўваемая зброя дзяржаўнай палітыкі, то з кожным разам механізм яе праступае ўсё больш выразна і груба. Гэта наўрад ці заўважае той цэнтр, які плануе гэтыя акцыі. Прывычка, відаць, падводзіць, інакш яго спецыялісты нейкім чынам зрабілі б больш разнастайнымі камбінацыі. А так амаль усе лёгка і адразу разумеюць, у чым пікантнасць сітуацыі, а ў чым сярмяжная паднаготная.

Вось і не «зладзіліся» камуністы на Посахава...

Падрабязна азнаёміўшыся з нібыта яго думкай, я не стала пярэчыць адразу, хоць намер такі, вядома ж, узнік. Трэба было пачакаць — што скажуць нашы і іншыя, як інтрыга разаўецца.

У Беларусі ёсць палітычныя сілы, якія таксама мараць аб расколе ПКБ ці любым іншым няшчасці для яе. Якія высновы з «левай сенсацыі» зрабілі аналітыкі правага толку? А яны ж былі б надзвычай рады падхапіць на свае пёры «справу аб расколе ПКБ» і не марудзячы, па магчымасці, унесці ў яе лепту.

Аб інтэрв'ю «Інтэрфакса» буржуазная «Белорусская газета» пад рубрыкай «Прэзідэнт спрабуе арганізаваць раскол у Партыі камуністаў» надрукавала артыкул пад знішчальна-заклікальным загалоўкам «Каліцеся, таварышы!» Цытую публікацыю: «Галоўная мэта выступлення — пакласці пачатак дыскусіям у партыі, якія могуць пры пэўных умовах прывесці да яе расколу». Нашы палітычныя апаненты выказалі шкадаванне, што «У Беларусі камуністам удалося захаваць адзінства», але з пэўнай надзеяй падкрэслілі, што паспрабаваць іх размежаваць усё ж можна, калі падзяляць ПКБ па прынцыпу: хто за Прэзідэнта — той камуніст, хто супраць Прэзідэнта — той здраднік.

Зрэшты, у публікацыі можна ўбачыць некалькі намечаных ліній разлому. Не выпадкова ж яна змяшчае цэлыя перыяды, прысвечаныя параўнанням першага сакратара ЦК ПКБ Сяргея Калякіна з Бразаўскасам. Але пры гэтым так і не тлумачыцца, што ж агульнага паміж беларускім лідэрам і літоўскім пярэваратнем. На адну дошку з Пазняком спрабуюць паставіць ну зусім несумяшчальнага з ім сакратара ЦК ПКБ Васіля Новікава. І ўсе гэтыя «страшныя абвінавачанні», спехам сшытыя белымі ніткамі, выкарыстаны

[illegible] праграмных мэтаў. Хіба не камуністы паслядоўна адстойвалі тое ж, што і ён, і прагаласавалі на рэферэндуме за збліжэнне з Расіяй, увядзенне двухмоўя і змену сімволікі? Хіба гэта не было рэальнай падтрымкай Прэзідэнту?

Зрэшты, аб сутнасці адносінаў Прэзідэнта і партыі можна было б падыскутаваць, а заадно паспрачацца і аб тым, чыёй жа воляй пасылаюцца цяпер на несправядлівую справу раскольнікі. На мой погляд, мэты даволі невыпадковай публікацыі без цяжкасці прачытваюцца ў яе «паражаючых» радках. Пасеяць і ўзгадаваць разлад паміж Аляксандрам Лукашэнкам і камуністамі — вось стратэгія. Але не ў ПКБ яна распрацавана! Ініцыятары там, на тым баку, — як гэта ні шкада, але процістаянне ўзвінчваецца адтуль. За яго перад народам адказваюць не камуністы.

Аўтар публікацыі першым у Беларусі адкрыў перадвыбарную прэзідэнцкую кампанію 1999 года. Крыху, магчыма, пераблытаўшы сітуацыю з расійскай, дзе такія баталіі ў разгары. Ён памеціў некалькіх палітыкаў, якія, згодна з яго прагнозам, праз тры гады могуць прэтэндаваць на вылучэнне кандыдатамі на пасаду Прэзідэнта. А ў іх шэрагу памеціў асабліва старанна і некалькімі «крыжыкамі» Сяргея Калякіна. Ці па гэтай мішэні ў далейшым будзе весціся прапагандысцкая стральба на паражэнне?

[illegible] Іншая справа, што спробы арганізаваць яго працягваюцца. 21 лютага памочніку Прэзідэнта была прадастаўлена магчымасць у праграме «Панарама» і на мільённую тэлеаўдыторыю Беларусі запусціць блеф аб расколе ў партыі камуністаў. Паколькі і пасля гэтага партыя трымала паўзу, 25 лютага ў нядзельнай тэлепраграме «Рэзананс» сам Аляксандр Лукашэнка амаль слова ў слова паўтарыў несправядлівае абвінавачанне свайго памочніка, быццам бы камуністы ні ў чым не падтрымліваюць Прэзідэнта.

Зрэшты, сёння ПКБ падаецца ўсяго толькі як адна «варожая сіла» з многіх — якая нібыта «акапалася» ў новым Вярхоўным Савеце. Франтальнае наступленне на парламент прызнаецца ўсімі аналітыкамі як няўхільны факт палітычнага жыцця Беларусі. У гэтым, больш шырокім ракурсе, увесь сюжэт з партыяй камуністаў носіць прыватны характар. Роля ж адзінокага раскольніка наогул трэцярадная і эпізадычная ў гэтым буйнамаштабным палітычным спектаклі. Але, відаць, ён няважна справіўся з ёй у першы раз. І вось зноў ён выйшаў на сцэну ў той жа ролі. 27 лютага «Советская Белоруссия» апублікавала чарговае інтэрв'ю з С. А. Посахавым «Нельга падманваць надзеі людзей» на тую ж тэму. Сам з сабой аўтар працягваў весці інсцэніраваную дыскусію.

АД РЭДАКЦЫІ: Публікуючы артыкул Людмілы Маслюковай без скарачэнняў і пакідаючы яго без каментарыяў, мы не можам не выказаць сваю думку наконт тых слоўных пасажаў, якія закранаюць гонар рэдакцыі. Спадарыня-таварыш Маслюкова піша:

«Мяркуючы па тым, як дружна выстралілі дуплетам абедзве газеты, сігнал «Плі!» паступіў з аднаго і таго ж каманднага цэнтра, дзе, трэба думаць, і задумвалася акцыя. Мой водгук, не асначаны такім магутным суправаджэннем, будзе прапанаваны абодвум выданням, але,наўрад ці, як падказваюць мне журналісцкі вопыт і палітычная інтуіцыя, трапіць на іх старонкі».

Вы дарэмна хвалюецеся. Як бачыце, трапіў. Так што журналісцкі вопыт і палітычная інтуіцыя вас падвялі. Дарэчы, не ў першы раз.

«Як чалавеку, які мае дачыненне да тайнаў прапагандысцкага рамяства» вам зразумела, што мы выканалі, друкуючы ваш артыкул, толькі адну з неабходных умоў: прадаставілі бесперашкодны доступ на старонкі «Звязды». Дзве іншыя ўмовы — «вялікая нахабная хлусня і яе прафесіянальныя выканаўцы» — гэта, прабачце, не да нас. Таму што ні за Посахава, ні за вас артыкулаў мы не пісалі.

А на ваша з падтэкстам пытанне «Як вы думаеце, паважаныя чытачы, чаму «Звязда» і «Советская Белоруссия» дружна прадаставілі свае палосы для правядзення быццам бы нашай унутрыпартыйнай дыскусіі?» адкажам: каб праінфармаваць чытачоў аб тым, як «варыцца каша» ва ўладных і партыйных калідорах. Таму, дарэчы, без разважанняў друкуем і ваш артыкул.

Так што калі яшчэ што-небудзь цікавае напішаце — прыходзьце ў «Звязду». Толькі адна просьба: калі ласка, не выкарыстоўвайце больш ні ў газетных, ні ў палітычных акцыях усе «тры неабходныя ўмовы». Другую — адкіньце.

НА КОНКУРС «ЗВЯЗДЫ» І САЮЗА ПІСЬМЕННІКАЎ

Барыс СТРАЛЬЦОЎ

Альпійская містэрыя

АПАВЯДАННЕ

НАЯВЕ КАРЦІННЫ АЛЬПІЙСКІ ГАРАДОК УЗНІКАЎ ПЕРАД ЯГО ВАЧЫМА НЕАДНОЙЧЫ. Асабліва па першым часе пасля ўжо і неспадзяванага вяртання дадому. Не абрысы, а менавіта ўвесь гарадок — з яго чысцюткімі вуліцамі, чарапічнымі дахамі, чатырохкутнай вежай ратушы з гадзіннікам, стрэлкі якога спыніліся, як казалі, яшчэ недзе ў сярэднявеччы. І ваколіцы — з трох бакоў уздыбленыя крутаватымі ўзгор'ямі, знізу даверху пакрытымі блакітна-зялёным дыванам, а на поўдзень абмежаваныя ўскраінай цёмнага лесу, які велічна ўздымаўся да самай вяршыні конусападобнай гары.

Гарадок шчыльна, але надзіва кампактна размясціўся на разложыне вузкай даліны, па дне якой, глуха пастукваючы галечным каменем, шумела імклівая неглыбокая рэчка. Тут было перадгор'е. Самі ж хрыбты Баварскіх Альпаў ледзьве віднеліся калі ў ружаватай, калі ў расплывіста блакітнай смузе за правым схілам конусападобнай гары — у дальняй далечы. Яны былі вельмі падобныя на грады кучавых аблокаў, высунутых верхнім краем над небасхілам.

Іх уяўленне пра Германію амаль цэлы год, пакуль не прыспела вызваленне, было абмежавана гэтым гарадком і гэтым краявідам. А яшчэ шахтавым дваром і самой шахтай, якая паглынала іх кожную раніцу і выкідвала на паверхню адвячоркам, знясіленых, замурзаных, з асмяглымі патрэсканымі вуснамі і поцягамі салёнага поту на асмужаных вугальным пылам тварах.

Перамена адбылася раптоўна і нечакана. Слых пра блакаду партызанскай зоны прынеслі сувязныя, і ўся вёска поспехам рушыла ў лес. Дагэтуль так ужо было двойчы: брыгада адбівалася ад карнікаў, не пускала іх углыб, і кабеты з малымі дзецьмі і падлеткамі адседжваліся ў буданах побач з зямлянычным лагерам. На гэты раз сілы былі няроўныя, на блакаду немцы кінулі франтавыя часці з танкамі і гарматамі. Партызаны адступілі, не здолеўшы забраць з сабою нават усіх параненых.

Салдаты акружылі зямлянкі і буданы, спешна пачалі тасаваць каго куды: жанчын з дзятвою пакінулі каля буданоў, старых адціснулі да зямлянак, падлеткаў-хлопчыкаў аддзялілі ад дзяўчынак і пад вартай пагналі з лесу, а вывеўшы — утапталі ў кузаў тупарылага грузавіка. Ехалі, як здалося, доўга-доўга. А можа гэта так здалося з перапуду і невядомасці. Нарэшце дабраліся да нейкага незнаёмага чыгуначнага паўстанка, дзе пад аховай паліцаяў стаяў абшарпаны састаў са старых таварных вагонаў.

Бразнула засаўка адкатных дзвярэй — і на пяць сутак паўзмрок і задуха. Адчынялі толькі каб усунуць праз шчыліну вёдры з капуснай полівкай і вадой. Перагналі ў другі вагон ужо ў Нямеччыне. Што Нямеччына, а не свая зямля, здагадаліся па шыльдах на станцыі перасадкі ды мове чыгуначнікаў.

Цяпер цягнік бег шпарчэй, больш гудка і часта татахкалі колы. І ўрэшце вось гэты гарадок, пераход па драўляным мастку цераз горную рэчку, крутая асфальтавая паваротка, за якою — лагер. Не, то быў не канцэнтрацыйны, а так званы рабочы лагер. Але ўсё ж роўна з аховай, калючым дротам па перыметру і жорсткім распарадкам.

Як везлі, так і пасялілі ўсім гуртом у адзін барак, які сярод лагернікаў зваўся недаросткавым. Ён і быў, нібы знарок, адпаведны росту сваіх насельнікаў, карацейшы за астатнія баракі, у якіх густа, у два паверхі спалі дарослыя арбайтары. Ва ўсіх на штрыфлях цёмна-сініх картовых куртак была прышыта аднолькавая адзнака — блакітныя паркалёвыя ромбікі з белымі лацінскімі літарамі «OST».

ХЛАПЧУКОЎ З ІХНЯЙ ВЁСКІ БЫЛО АКУРАТ ТУЗІН. Ад трынаццаці да шаснаццаці гадоў. Усе добра ведалі адзін аднаго, але ж паразбіваліся на асобныя хаўрусныя групкі. Паўлік вадзіўся з Іванкам і Захаркам. Яны былі аднагодкі. А прыхінула іх хутчэй аднолькавая работа. Усе трое падчышчалі ў забоі дробны вугаль, які сыпаўся долу з грымучага ланцуговага транспарцёра, па-шахцёрску — ручаў.

Вадзіў іх на шахту і назад у лагер цыбаты Пацэк, пастаянны вахман барака падлеткаў. Яшчэ на самым пачатку, даведаўшыся, што хлапчукі з Магілёўшчыны, Пацэк узрушана ўскінуў угору рукі і проста-такі залемантаваў:

— Ма-гі-лёў!.. Пфуй!.. Піф-паф... Пацэк госпіталь... Інвалідытат...

Як расказаў тут жа Пацэк, вельмі ўдала карыстаючыся мяшанкай з нямецкіх, рускіх і польскіх слоў, дый яшчэ актыўна жэстыкулюючы рукамі, іншым разам замяняючы словы выразнай мімікай, яго параніла ў сорак першым годзе пад Магілёвам. Паўгода шпітальных ложкаў — і, як выгукнуў, задаволена прычмокнуўшы губамі, Пацэк: «Нах фатэрлянд!» З таго часу ён служыць вахманам у гэтым лагеры — напачатку тут трымалі нямецкіх камуністаў, якіх потым перагналі ў канцэнтрацыйны лагер Дахау.

Пацэка надзіва не разгнявіла нечаканае супадзенне абставін. Можа нават крышку наадварот: ён убачыў у хлапчуках нібыта землякоў і пачаў рабіць ім невялікія скідкі.

Скідкі скідкамі, а калі галодныя Іванка з яшчэ адным хлапчуком у прыцемках тайком адлучыліся ад групы, якая вярталася з шахты ў лагер, і залезлі ў бюргерскі сад па грушы ды папаліся, Пацэк прылюдна збіў іх гумавай палкай на горкі яблык. Спагадлівы чалавек, хоць бы і вахман, мог гэтак не рабіць — ніхто не прымушаў. Усё адно абодвух забралі з лагера. Казалі, што пагналі ў Дахау. Ва ўсякім разе, хлопчыкі дадому з Нямеччыны не вярнуліся.

А праз нейкі месяц Паўлік страціў і другога блізкага дружбака. Рудныя стойкі ў крутым забоі не вытрымалі ціску, і каменная столь абрушылася. Захарка трапіў пад гэты каменяпад.

НАПЯРЭДАДНІ КАЛЯД ВЫПАЛІ ДЗВЕ НЕСПАДЗЁЎКІ. Ноччу лёг снег. Калі раніцай выйшлі з барака, усё наваколле здалося нязвыклым і дзіўным. Снег няярка пераліваўся тымі ж адценнямі, якімі свяціліся далёкія горныя хрыбты — вытанчана ружовымі і ледзь прыкметна блакітнымі, а ў лагчынах — ліловымі. Халаднаватае паветра, здавалася, само ўлівалася ў грудзі, хоць і было яно нейкае густаватае, злёгку саладжавае.

На Магілёўшчыне, калі лажыцца першы снег, таксама прыгожа. Але то іншая прыгажосць — свойская, стрыманая, без такога пераліву фарбаў. Нездарма за плячыма Паўліка нехта з хлопчыкаў прашаптаў: «Як у казцы».

Другой неспадзёўкай была паломка шахтавай клеці. Спуску ў лаву не было. Пасля шэптам перадавалі адзін другому, што гэта знарок учынілі палякі, якія абслугоўвалі клець. Цяпер жа, павесялеўшы, яны вярнуліся ў лагер. Але без справы Пацэк іх не пакінуў — праз якія паўгадзіны прыбег у барак.

— Давай-давай! — яшчэ з парожку загаманіў ён. — Шнэль-шнэль!.. Дэр шнэе путцэн... Фрау даваць карашо кушаць...

Што ім трэба будзе чысціць недзе снег, хлопчыкі зразумелі. Але прычым тут жанчыны? І дзе гэта яны дадуць ім «карашо кушаць»?

Усё высветлілася, калі Пацэк, вывеўшы сваю каманду на вуліцу, якая ішла паўз рэчку, пачаў па чарзе тыцкаць у грудзі пальцам і паказваць на дамкі з высокімі стрэхамі, ля якіх яны кожны раз прыпыняліся:

— Ду — гір!.. Карашо путцэн!..

За брамкамі ў дворыках іх чакалі фрау.

ПАЎЛІКАВА ФРАУ ВЫГЛЯДАЛА НІШТАВАТА: высокага росту, зграбная, усмешлівая кабета, апранутая ў футравую кацавейку з вялікімі, абцягнутымі жоўтым сукном, гузікамі. Яна нешта хутка пралапатала па-свойму, убачыла, што хлопец яе мала разумее, засмяялася на поўную і паказала на прыстаўленыя да ганку шырэзную драўляную лапату і віхрастую мятлу.

— Путцэн, — фрау вымавіла тое ж слова, якое паўтарыў ім некалькі разоў Пацэк.

Снегу выпала на паўштыка лапаты, дворык быў невялікі, і Паўлік даволі хутка справіўся з няхітрай работай. Кабета, відаць, назірала за ім праз акно, бо адразу выйшла на ганак і паказала жэстам, каб ён заходзіў у хату.

На кухні яна нацадзіла з бліўчастага цыліндрыка ячменнай кавы, падсунула кубак Паўліку. На стале ўжо ляжалі дзве лустачкі хлеба, не дужа густа намазаныя яблычным павідлам. Паўлік міжвольна пракаўтнуў набеглую сліну.

— Гутэн апетыт, — зразумеўшы стан вымушанага госця, усміхнулася гаспадыня і выйшла з кухні.

Пасля перакусу яна прымусіла Паўліка пачысціць падвал, у якім засталося будаўнічае смецце, — дом быў новы, потым — прымацаваць у жылым пакоі паліцу. Тут ён і ўбачыў на сцяне партрэт вайскоўца. Гэта быў не проста салдат ці армейскі афіцэр. Чорны мундзір, белыя рубчастыя чатырохкутнічкі на адным канцы шырокага каўняра і дзве паралельныя змейкі на другім яскрава сведчылі, што гэта за птушка. У іхні лагер двойчы прыязджалі такія — кожны раз быў агульны перапалах і кудысьці з баракаў знікалі неблагія людзі. Паўліка ажно хіснула: «Карнік... Ён там вёскі нашы нішчыць, а я тут яму падворак шкрабу...»

Пад такі настрой не надта парадаваў пакуначак, які дала яму гаспадыня, правёўшы да брамкі і махнуўшы рукой у бок лагера: ідзі, маўляў, сам. Перад вачыма стаяў партрэт таго, у чорным — пэўна, мужа гэтай смяшлівай фрау...

І тут іскрою джганула думка: «Гэта ж я першы раз адзін на вуліцы...» Не ў натоўпе, не ў купе з іншымі хлопцамі, без варты, без Пацэка... Адзін... Татахнула, зайшлося сэрца. Калі ў грудзях сунялося, Паўлік азірнуўся, услухаўся. Вакол панавала празрыстая цішыня. Толькі зводдалі, зусім не парушаючы цішыні, у поўнай гармоніі з ёю меладычна, з доўгімі перапынкамі, раз-пораз наплываў тонкі металічны гук. «Звоняць, ці што?» — прашаптаў Паўлік, акурат як баючыся парушыць чароўнасць моманту, і тут жа ўспомніў: «Ага, гэта ж будзе ноч Хрыстова нараджэння, свята».

А ЎЖО ДОБРА ЗАСУТОНЕЛА. Высозна-высозна асвяціўся мігутным святлом неабдымны купал неба. Святло лілося не толькі ад зорак — блакітных, аранжавых, чырвоных... Свяціўся ўвесь шараваты нябесны вэлюм. І здалося, што разам са святлом уніз сочыцца тонкі безупынны і ледзь чутны чысцюткі звон, які запаўняе прамежкі між зямнымі гукамі, што абвяшчаюць надыход вялікага свята ўсіх хрышчоных.

На вуліцы не было ні душы. Затое ва ўсіх дамах свяціліся вокны, і праз разнаколерныя фіранкі і шторы глядзелі вонкі копіі нябесных зорак — маленькія зорачкі на ёлках, таксама блакітныя, аранжавыя, чырвоныя...

Усё разам было як зімовая казка, як мроя, як нешта незямное. Адкуль што ўзялося. Ці то чытаў некалі, ці чуў Паўлік гэтыя чыстыя словы, але ён паўтараў і паўтараў іх: «Добры вечар — шчодры вечар... Добрага тыдня — шчаслівага тыдня... Добры вечар — шчодры вечар... Радзіны твае, Хрысце Божа наш...» Апошняе, здаецца, ён чуў некалі ў царкве, куды яго зусім малога вадзіла маці на маленне.

На падыходзе да лагера зачараванасць адступіла. Ён успомніў партрэт на сцяне — таго, у чорным мундзіры са змейкамі. «Мала яму было свайго, захацеў нашага харaства», — амаль уголас злосна вымавіў Паўлік.

На чорнай асфальтавай паваротцы не адбіваліся ні зорнае неба, ні ёлачныя зорачкі ў вокнах...

ДАКЛАД МАЛАВЯДОМАГА ЎДЗЕЛЬНІКАМ КАНФЕРЭНЦЫІ беларускага вучонага Савіцкага па новым напрамку спектральнага аналізу на значных адлегласцях з дапамогай лазераў разварушыў было ўжо стомленую аўдыторыю. Пытанні сыпаліся адно за другім. Была агульная ўхвала. Нават стрыманы англічанін з Кембрыджа, перакрываючы шумок у зале, гучна заявіў:

— Гэта важнае навуковае адкрыццё. Прапаную наш аўтарытэтны часопіс для публікацыі даклада.

Павел Савіцкі мог лічыць сябе трыумфатарам. Першы выезд за мяжу як навукоўца — і такое грунтоўнае прызнанне калег. Але вялікай радасці чамусьці не было. Можа акурат таму, што за многія гады гэта быў першы выезд. Дагэтуль у патаемных спісах акадэмічных кадравікоў ён лічыўся нявыязным. З тае нагоды, што калісьці падлеткам яго гвалтам завезлі ў Германію. Як на катаргу завезлі. Тым не менш — нявыязны.

Канферэнцыя закруглілася перад самымі калядамі. Савіцкі ўжо ўзяўся пакаваць свой фібравы чамадан, але тут у нумар пастукаўся Гельмут Вайсман, даволі сімпатычны і далікатны немец. Ён, на правах гаспадара, усе дні тактоўна апекаваў Паўла Васільевіча.

Кінуўшы хуткі погляд на раскрыты чамадан, Гельмут, які няблага гаварыў па-руску, паразуменна ўсміхнуўся:

— Гер Савіцкі спяшаецца дадому? Зноў доследы, эксперыменты, работа?

— Так, доследы і эксперыменты, — уздыхнуў Павел Васільевіч. — Час не чакае, трэба даводзіць да канца справу. Дый па ўнучцы засумаваў.

— Так-так, — згодна заківаў галавой Гельмут. — Але ж вы хацелі наведацца ў знаёмую вам мясціну. Мы дамовіліся. Вам можна ў нас затрымацца. І я да вашых паслуг.

Савіцкі некалькі дзён таму, седзячы з Гельмутам у кавярні, раскрыў перад ім горкі эпізод свайго маленства, расказаў пра лагернае існаванне і работу на шахце, пра некаторыя наступствы пасля вяртання на радзіму. Гельмут толькі круціў галавой і рабіў круглыя вочы. Яму, маладому немцу, усё гэта было ў навіну.

Калі Павел Васільевіч скончыў аповяд, Гельмут задуменна вымавіў:

— Так-так, на нашай зямлі, у Баварыі, ёсць Дахау. Там быў канцлагер. А былі, значыць, і такія лагеры. І гэта ж зусім блізка ад нас...

І от не забыўся руплівы Гельмут Вайсман, абярнуўся каля свайго начальства, дамовіўся. Наконт машыны клопату не было — пры атэлі мелася бюро пракату. Гельмут нават падахвоціўся быў ехаць з Савіцкім. У дарозе, даводзіў ён, усё можна здарыцца, дый удвух весялей. Але Павел Васільевіч адмовіўся ад такой ахвяры. Каляды — свята сямейнае, гуртавое, і немцы гэты парадак парушаць не любяць. Акрамя ўсяго, хацелася наведаць той гарадок аднаму, без сведкаў. Каб не было ні роспытаў, ні лішніх слоў.

Дарога, здаецца, сама бяжыць пад колы «фольксвагена». Аднолькава на зацяжных спусках і крутаватых пад'ёмах. Матора амаль не чутно. Справа і злева ўзгор'і — плаўна закругленыя і самых дзівосных абрысаў. Альпійскае перадгор'е.

ПАДРАБЯЗНАЯ КАРТА РАЁНА ЛЯЖАЛА ПОБАЧ НА ПЯРЭДНІМ СЯДЗЕННІ. Але звяраццa па ёй амаль не было патрэбы. Развілкаў стрэлася ўсяго два, патрэбныя былі ўправа. Перад уездам у гарадок указальнікі на невысокіх бетонных слупах, пафарбаваных страката і ярка, сваімі дзюбкамі паказвалі напрамкі да галоўных аб'ектаў гарадка, у тым ліку і ў мясцовы атэль. Абавязковае афармленне заняло няшмат часу. Варта было б адпачыць, але Паўлу Васільевічу карцела хутчэй выйсці ў горад, і ён, стрымліваючы ўнутранае хваляванне, спусціўся з другога паверха да выхаду.

... Цэнтр гарадка быў амаль такі ж, як і паўвека назад. Ратуша з гадзіннікам на вежы, піўная зала, па абодва бакі галоўнай вуліцы крамы і майстэрні ў цокальных і на першых паверхах бюргерскіх дамоў. Здалося, што нават шыльды старыя, з таго часу. Усё тут захавалася, усё дагледжанае, пафарбаванае, чысценькае.

А вось лагера не было. Вялікі пляц за знаёмай грукатлівай рэчкай быў агароджаны па перыметру не калючым дротам, а высокай, пад тры метры, драцянай сеткай. Унутры — разлінаваныя тэнісныя пляцоўкі і вялікі ўчастак з нізка, ледзь не пад самыя карэньчыкі, падстрыжаным мурагом. «Ні следу, ні знаку», — не адолеўшы затоенай прыкрасці, вымавіў Павел Васільевіч.

Ён пайшоў далей, па дарозе ўгору. Там, на самым узлессі, вялося нейкае будаўніцтва. На падыходзе разгледзеў, што ў падэшве конусападобнай гары прабівалі шырокі тунель. Насустрач у грубых парусінавых робах нетаропка рухалася групка людзей. Яны прайшлі міма, не звярнуўшы ўвагі на незнаёмага чалавека. Гаварылі між сабой на незразумелай гартаннай мове. З твараў — не еўрапейцы. «Туркі ці арабы? — мысленна выказаў здагадку Савіцкі. — Ва ўсякім разе, так званыя гастарбайтары... Мы былі остарбайтары, а яны — гастарбайтары...»

Павел Васільевіч адчуў млявасць і стому, а таму далей не пайшоў, вярнуўся ў атэль.

Вечарам, калі ўжо добра засутонела, Савіцкі выбраўся з-пад пуховай коўдры. Сну не было ні ў адным воку. Карцела прайсціся па прырэчнай вуліцы, якая акурат у такую пару здалася яму зімовай біблейскай казкай.

Але ў другі раз казкі не атрымалася. Сёлетнія Каляды ў альпійскім перадгор'і выдаліся бясснежныя. Не было на зямлі вэлюмнага пераліву фарбаў. Шэра-бялёсыя снегавыя хмары нізка навісалі над узгор'ямі — праз іх не прабівалася мігценне зорнага неба. Толькі ў вокнах мігцелі рознакаляровыя ёлачныя агеньчыкі. Паўлу Васільевічу раптам уявілася, што каля кожнай ёлкі вісяць на сценах партрэты ваякаў у чорных мундзірах са срэбнымі змейкамі на пятліцах...

Зябкасць і непрыемнае адчуванне прымусілі Савіцкага пацепнуцца і наставіць каўнер шорсткага паліто. Ён павярнуўся і хутка пакрочыў да атэля, дзе ў невялікім падвальным гаражы стаяў арандаваны ім «фольксваген».

ВЯРХОЎНЫ САВЕТ ЗАВЯРШАЕ РАЗГЛЯД ПАДАТКОВАГА ЗАКАНАДАЎСТВА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Такім чынам, дэпутаты набліжаюцца да завяршэння сваёй працы над заканапраектамі аб падатках. У бліжэйшай перспектыве Вярхоўнага Савета — разгляд заканапраектаў аб тарыфах страхавых узносаў у фонд сацыяльнай абароны насельніцтва, праект закона аб унясенні змяненняў у Закон аб Кабінеце Міністраў, а таксама заканапраект аб упарадкаванні льгот для некаторых катэгорый грамадзян.

Тым часам у кулуарах Вярхоўнага Савета абмяркоўваліся нядаўнія дамоўленасці, дасягнутыя А. Лукашэнкам і Б. Ельцыным у Маскве. Старшыня Вярхоўнага Савета Сямён Шарэцкі ў размове з журналістамі заззначыў, што ён ухваляе расшырэнне ўзаемаадносінаў паміж Расіяй і Беларуссю, але толькі пры захаванні незалежнасці Беларусі. У падпісаных дакументах ён не бачыць нейкай пагрозы суверэнітэту Беларусі, аднак калі і будуць пачаты сумесныя пытанні аб адзіным бюджэце і сумесных беларуска-расійскіх праграмах ці канфедэрацыі, то перш за ўсё яны будуць вырашацца ў Авальнай зале Вярхоўнага Савета.

Валер КАЛІНОЎСКІ.

НОВЫМ ПАДРУЧНІКАМ БЫЦЬ

Пад старшынствам намесніка прэм'ер-міністра Рэспублікі Беларусь Уладзіміра Русакевіча адбылося чарговае пасяджэнне дзяржаўнай камісіі па падрыхтоўцы новых падручнікаў у гуманітарна-грамадзянскай сферы.

На пасяджэнні разглядаліся пытанні падрыхтоўкі да выдання падручнікаў і вучэбных дапаможнікаў па гісторыі, геаграфіі, літаратуры і палітналогіі. Пасля дэталёвага абмеркавання камісія рэкамендавала да выдання два падручнікі па геаграфіі, пяць па літаратуры і адзін вучэбны дапаможнік па гісторыі. Асобныя рукапісы новых падручнікаў накіраваны аўтарам на дапрацоўку.

Прэс-служба Кабінета Міністраў — БЕЛТА.

БЛІЗКА ЛОКАЦЬ, АЛЕ...

Добрая перспектыва назапасіць паліва на зіму наступнага года з'явілася ў жыхароў Гомельскай вобласці, да чаго іх заклікаюць гарпаліўбазы.

А менавіта, каб усё зараз набывалі ў іх брыкет, кошт якога дзяржава дацыруе да сарака працэнтаў, — гэта значыцца па сто шэсцьдзесят тысяч рублёў за тону з дастаўкай. Адначасова яны нагадваюць, што ў канцы года гэта сума павялічыцца больш чым на сорак тысяч рублёў.

На першы погляд здаецца, што людзі павінны былі ўлічыць гэтыя заклікі і літаральна засыпаць гарпаліўбазы сваімі заявамі. Толькі гэта не так. Бо ў іх пакуль што няма грошай. Горш таго, як расказаў загадчык аддзела паліва аблвыканкома Цімафей Глушакоў, спажыўцы, хай сабе гэта і прадпрыемствы, яшчэ не разлічыліся за адпушчанае ім раней паліва на суму больш як восем мільярдаў рублёў. Так што, блізка локаць...

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

ПАСПЯШАЛІСЯ, АЛЕ НЕ ПАЕХАЛІ...

Гарадскія ўлады Гродна адмянілі ранейшае рашэнне аб арганізацыі ў абласным цэнтры руху так званых маршрутных таксаматораў. Іх прадугледжвалася для больш поўнай акупнасці затрат на гарадскім транспарце з 1 сакавіка па 21 маршруту замест звычайных рэйсаў аўтобусаў увесці камерцыйныя.

Аб гэтым мясцовыя сродкі масавай інфармацыі загадзя абвясцілі насельніцтва. Адмянілі рашэнне, як паведамілі карэспандэнту БЕЛТА кіраўнік спраў гарвыканкома Віктар Нікалайчык, па дзвюх прычынах. Па-першае, у перыяд зімовых апынуліся б тыя гараджане, якія працуюць у розныя змены. Па-другое, не прадугледжана бясплатнае карыстанне таксі на праезд некаторым катэгорыям грамадзян. Таму рашэнне, якое яшчэ не ўступіла ў сілу, і выклікала нараканні насельніцтва горада.

Аб тым жа час мясцовыя ўлады рэкамендавалі адміністрацыі аўтобуснага парка ўвесці на найбольш напружаных маршрутах дадатковыя камерцыйныя рэйсы.

Канстанцін БАЛАТЭВІЧ, БЕЛТА.

ІНСТЫТУТЫ ІМКНУЦЦА Ў ІНТЭРНЭТ

У Акадэміі навук ідзе работа па стварэнню навукова-даследчай камп'ютэрнай сеткі акадэміі.

У Інстытуце тэхнічнай кібернетыкі ўжо ўстаноўлены сучасны вузел кіравання акадэмічнай сеткі на базе шматпрацэсарных рабочых станцый, што дазволіла больш чым на парадак павялічыць магутнасць вылічальных рэсурсаў цэнтральнага вузла сеткі. На сённяшні дзень да яго падключаны 23 інстытуты. Да іх падключыцца праз выхад у глабальную сетку Інтэрнэт. Ужо распачата праца па тэхнічнаму праекту сеткі, а таксама па стварэнню сучаснай радыёрэлейнай сувязі для падключэння да спадарожнікавай антэны.

Алесь БІЦАРУК.

КІРАЎНІЦТВА «ПРІОРБАНКА» НЕ ВАЛОДАЕ ІНФАРМАЦЫЯЙ, ЯКІ МЕХАНІЗМ ВЫКАРЫСТАЕ ДЗЯРЖАВА ДЛЯ АДЗЯРЖАЎЛЕННЯ ЯГО І ІНШЫХ БАНКАЎ

Як ужо паведамляў БелаПАН, 26 лютага на сустрэчы з прадстаўнікамі працоўных калектываў Мінска Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка заявіў, што ў бліжэйшы час «будуць адзяржаўлены шэсць камерцыйных банкаў»: «Пріорбанк», «Белбізнесбанк», Ашчадны банк «Беларусбанк», «Белзнешэканомбанк», «Белпрамбудбанк» і «Белаграпрамбанк».

Каментуючы па просьбе БелаПАН заяву кіраўніка краіны, першы намеснік старшыні праўлення акцыянернага камерцыйнага банка «Пріорбанк» Сяргей Шышоў сказаў: «Наш банк з'яўляецца акцыянерным таварыствам, і калі мець на ўвазе яго адзяржаўленне, то гэта не развальнымі шляхам, то гэта можа адбыцца праз куплю ці пакупку акцый... Але ў любым выпадку рашэнне павінна быць прынята на сходзе акцыянераў». Ён таксама сказаў, што пакуль што кіраўніцтва банка не можа выказаць сваё меркаванне на гэты конт.

Сяргей СНЕГІН, БелаПАН.

ПАДПОЛЬНЫЯ ВЫТВОРЦЫ СПІРТНОГА ЗНОЙДЗЕНЫ Ў БРЭСЦКАЙ ВОБЛАСЦІ

Баявая граната РГД-5, корпус да гранаты, незарэгістраваны газавы пісталет сістэмы «вальтэр» без нумара, каля тысячы паўлітровых бутэлек і 200-літровая бочка са спіртам знойдзены ў гаражы ў вёсцы Брэсцкага К.

Усё гэта канфіскавана супрацоўнікамі аператыўна-вышуковай часткі аддзела крымінальнага вышуку пры УУС Брэсцкага аблвыканкома, у грамадзяніна К. затрыманы.

У другім гаражы, які належаў прыватнаму прадпрымальніку з Баранавіч, знойдзена і канфіскавана звыш тысячы паўлітровых бутэлек гарэлкі. Аказалася, што гарэлка, уласнай прадукцыяй, была выраблена ў ліхім з тэхнічнага спірту на міні-заводзе ў калгасе «Шлях Леніна» Баранавіцкага раёна. У ходзе следства ўдалося высветліць, што гэта каля тысячы двухсот літраў спірту, які потым пастаўляўся на прадпрыемства.

Валянціна КАЗЛОВІЧ, БелаПАН.

ДАЎЖНІКІ Ў ПРАДПРЫЕМСТВА — ЯГО Ж РАБОТНІКІ

Цікавая сітуацыя склалася на арандным прадпрыемстве «Гомельбудматэрыялы».

У яго, як і на многіх заводах, фабрыках, вытворчых аб'яднаннях, у калгасах і саўгасах запазычанасць сваім працаўнікам па зарплаце складае за некалькі месяцаў вялікія сумы, дык тут — наадварот: рабочыя, інжынерна-тэхнічныя работнікі запазычылі прадпрыемству каля паўтара мільярда рублёў. Як гэта? Да за тое, што яны атрымалі іншыя прамысловыя тавары, за якія пакуль не разлічыліся. Між іншым, такая своеасаблівая форма «крэдытавання» работнікаў апошнім вельмі падабаецца.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

ІНТЭЛЕКТУАЛЬНЫЯ ГУЛЬНІ

Асацыяцыя прафсаюзных арганізацый ВНУ і СНУ Беларусі пачала падрыхтоўку да I адкрытага чэмпіянату Рэспублікі Беларусь па інтэлектуальных гульнях сярод студэнтаў.

Плануецца, што ў кожнай вобласці пройдуць рэгіянальныя турніры, а іх пераможцы сустрэнуцца ў фінале ў Мінску ў лістападзе.

Алег ГАЛЫНСКІ.

ФЕСТЫВАЛЬ ГІТАРНАЙ МУЗЫКІ Ў ГОМЕЛІ

Учора ў Гомелі адкрыўся II фестываль гітарнай музыкі, які працягнецца чатыры дні.

У ім прымаюць удзел гітарысты з Мінска, Гродна, Віцебска, Гомеля, многія з якіх прадстаўляюць сябе не толькі як музыканты, якія выдатна валодаюць класічнай і электрагітарай, але і як аўтары-выканаўцы.

Іскрынкай фестывалю стаў сумесны канцэрт гітарыстаў і гарадскога сімфанічнага аркестра ў дзень адкрыцця музычнага свята. Арганізатары мерапрыемства спадзяюцца, што гэты фестываль паўторыць поспех папярэдняга і стане своеасаблівым залогам для іх традыцыйнага правядзення ў Гомелі.

Ірына ШАНЦАВА, БелаПАН.

УМОВЫ НАДВОР'Я СТВАРАЮЦЬ ПАГРОЗУ ДЛЯ ЎЗНІКНЕННЯ НАДЗВЫЧАЙНЫХ СІТУАЦЫЙ

Умовы надвор'я ствараюць рэальную небяспеку для ўзнікнення надзвычайных сітуацый. Паводле звестак БелаПАН, папярэднія разлікі рэспубліканскага Гідраметцэнтра і штаба Грамадзянскай абароны беларускай сталіцы паказваюць, што ў сакавіку-красавіку ў выніку раставання снегу чакаецца рэзкі ўздым узроўню вады ў басейне Вілейска-Мінскай воднай сістэмы.

Гэтаму пытанню і было прысвечана пасяджэнне гарадской камісіі па надзвычайных сітуацыях, якое прайшло 27 лютага пад кіраўніцтвам першага намесніка старшыні Мінскага гарвыканкома Генадзя Сянькевіча. Былі заслуханы даклады начальніка штаба ГА сталіцы палкоўніка Аляксандра Дзераўшчыкова і некаторых кіраўнікоў гарадскіх службаў.

Адзначалася, у прыватнасці, што надзвычайнае паводкавае становішча ў рэспубліцы прагназуецца, і ўжо цяпер адпаведнымі арганізацыямі праводзяцца прафілактычныя мерапрыемствы. На пасяджэнні камісіі было таксама падкрэслена, што найбольш няспрыяльнае становішча можа скласціся ў трох з дзевяці раёнаў беларускай сталіцы: Заводскім, Ленінскім і Цэнтральным. На іх тэрыторыі не выключана падтапленне вадой участкаў аўтадарог, некаторых дамоў і аб'ектаў гарадской гаспадаркі.

Рыгор МАРОЗ, БелаПАН.

СТАН ПАВЫШАНАЙ ГАТОЎНАСЦІ Ў СУВЯЗІ З ЧАКАЕМАЙ ПАВОДКАЙ

Гідраметэаролагі Віцебшчыны паведамілі мясцоваму насельніцтву і органам улады аб магчымых наступствах паводкі, якая чакаецца тут праз 3-4 тыдні. Ва ўказаны перыяд магчыма затапленне некаторых гаспадарчых аб'ектаў, мастоў і дарог у Віцебскім, Аршанскім, Полацкім, Верхнядзвінскім і Міёрскім раёнах.

Захады па мінімізацыі наступстваў навадненне выпрацаваны на сумесным пасяджэнні адпаведных абласных камісій. Службы грамадзянскай абароны, камунальнай гаспадаркі і іншыя прыводзяцца ў стан павышанай гатоўнасці.

Іван ВАЛІН, БелаПАН.

Аляксей Сцяпанавіч СКАКУН шмат гадоў узначальвае сельскагаспадарчае прадпрыемства «Астрамечава» Брэсцкага раёна. Яго, энергічнага чалавека і таленавітага арганізатара, людзі паважаюць за адданасць справе, высокі прафесіяналізм і добрыя чалавечыя якасці.

Фота Мікалая АМЕЛЬЧАНКІ.

У СВЕЦЕ

ПЕЛЕНГ-НАВІНЫ

● **КАНФЛІКТ ПРАЦЯГВАЕЦЦА**

Куба зноў падвергла крытыцы заяву Савета Бяспекі ААН, у якой выказваецца шкадаванне з нагоды таго, што кубінскія знішчальнікі збілі два амерыканскія грамадзянскія самалёты. У сераду Міністэрства замежных спраў Кубы раскрытыкавала Злучаныя Штаты за тое, што яны прымусілі Савет Бяспекі тэрмінова адрэагаваць на гэты інцыдэнт. Кубінскія прадстаўнікі заяўляюць, што амерыканскія самалёты парушылі кубінскую паветраную прастору. ЗША ў сваю чаргу настойваюць на тым, што самалёты былі над міжнароднымі водамі. Тым не менш, Куба станоўча адрэагавала на заклік Савета Бяспекі ААН пачаць міжнароднае расследаванне гэтага інцыдэнту.

● **ПРАЦЭС ПАШЫРЭННЯ НАТО «ЗАМАРОЖАНЫ» ДА 1997 ГОДА**

Міністр абароны Злучаных Штатаў Уільям Пэры заявіў, што ў гэтым годзе НАТО не прыме ў свае шэрагі новых членаў, аднак працэс расшырэння можа пачацца ў наступным годзе. Распрацоўка праекта гэтага працэсу завершыцца да снежня, калі міністры замежных спраў Паўночнаатлантычнага саюза вырашаць, якім будзе першы крок у гэтым напрамку. Па меры расшырэння, сказаў Пэры, усім новым краінам будзе адкрывацца магчымасць уступлення ў НАТО.

● **СУТЫКНЕННІ ПРАЦЯГВАЮЦЦА**

За апошнія суткі істотна абвастрылася становішча ў Чачні. Ноччу ў Грозным, а таксама ў прылеглых да яго раёнах адбыліся тры буйныя баявыя сутыкненні між федэральнымі сіламі і баевікамі. З боку расійскіх вайскоўцаў маюцца страты — 1 баец загінуў.

● **ПАТРАБАВАННІ АДВАКАТА НЕ ЗАДАВОЛІЛІ**

Адвакаты сербскага генерала Джукіча запатрабавалі ад Міжнароднага трыбунала па былой Югаславіі тэрміновага вызвалення свайго падабароннага. Згодна з міжнародным правам, Джукіч павінен быць вызвалены, заявіў прадстаўнік абароны на слуханні перад трыбуналам у Гаазе. 68-гадовага генерала Джукіча разам з яго намеснікам баснійская паліцыя 12 лютага перадала ў рукі народнага трыбунала. Боснія абвінавачвае затрыманых афіцэраў ва ўчыненні ваенных злачынстваў. Як паведаміла Бі-бі-сі, Міжнародны трыбунал па расследаванню ваенных злачынстваў адхіліў патрабаванне адваката Джукіча аб тэрміновым вызваленні. Галоўны пракурор трыбунала Голстоўн заявіў, што генерал Джукіч адмовіўся дапамагаць следству.

● **ВЫБУХ БОМБЫ РАЗБУРЫЎ АДНОСІНЫ МІЖ КРАІНАМІ**

Палесцінскі лідэр Ясер Арафат заявіў, што закрыццё Ізраілем межаў з Палесцінай у адказ на выбух бомбы ў мінулую нядзелю ў Тэль-Авіве парушае араба-ізраільскае мірнае пагадненне. Па прыбыцці ў Егіпет для перамоў з прэзідэнтам гэтай краіны Арафат назваў рашэнне ізраільскіх уладаў неабдуманым, бо яно блакіруе ўсе гандлёвыя сувязі між краінамі. Мяркуецца, што Арафат паспрабуе заручыцца падтрымкай уладаў Егіпта з тым, каб паслабіць санкцыі супраць Палесціны.

● **ГЕРМАНІЯ — ГАЛОЎНЫ ЕЎРАПЕЙСКІ ПАРТНЁР АЗІЯЦКІХ КРАІН**

Канцлер ФРГ Гельмут Коль і міністр замежных спраў Кінкель вылецелі на еўрапейска-азіяцкую сустрэчу ў вярхах у Бангкоку. У гэты уік-энд там збяруцца лідэры 15 дзяржаў Еўрасаюза і сямі дзяржаў Паўднёва-Заходняй Азіі, а таксама Кітая, Японіі, Паўднёвай Карэі. Кінкель напярэдадні сустрэчы заявіў журналістам, што амаль для ўсіх азіяцкіх краін Германія стала важнейшым у Еўропе гандлёвым партнёрам.

● **ЕЛЬЦЫН АТРЫМАЎ ДАДАТКОВУЮ ЭНЕРГІЮ**

Перадвыбарная кампанія ў Расіі надала дадатковую энергію прэзідэнту Ельцыну. Да такой высновы прыйшлі прэзідэнт ЗША Біл Клінтан і канцлер Германіі Гельмут Коль, абмеркаваўшы ў размове па тэлефоне свае нядаўнія перамовы з расійскім прэзідэнтам. Аб гэтым паведаміў прэс-сакратар Белага дома. Па яго словах, яны таксама абмеркавалі праблемы, якія ў іх выклікаюць узаемную занепакоенасць і якія былі закрануты і Клінтанам, і Колем у іх размовах з прэзідэнтам Ельцыным, уключаючы пытанні, звязаныя з НАТО, Босніяй і Чачнёй.

Радыё «Свабода», «Голас Амерыкі», «Радыё Расіі» і «Радыё-РОКС» слухаў Сяргей ПРОТАС.

ІНФАРМ-КАКТЭЙЛЬ

Ці існуе надзейны шлях трапіць у дэпутаты парламента або стаць прэзідэнтам краіны? Станоўча на гэта пытанне адказваюць замбійскія ведзьмакі. Прэтэндэнтам яны прапануюць не стамляць сябе мітынгамі, сходамі, распаўсюджваннем лістовак, а рэгулярна спажываць прыгатаваны імі цудадзейны напой, які так і называецца — «Выбары-96». Іх рэцэпт спакусіў многіх жадаючых стаць афіцыйнымі «слугамі народа». Невядома толькі, ці пачалася пастаўка гэтага напою на экспарт.

ІТАР-ТАСС

Без цяжкасцей пераадольваць моўныя бар'еры навучыўся футбаліст зборнай Расіі Сяргей Юран — форвард спачатку кіеўскага «Дынама», потым маскоўскага «Спартака», потым лісабонскай «Бенфіке», а зараз клуба першага англійскага дывізіёна — «Мілурлу». Змена клуба цягне за сабой і вывучэнне новай мовы. Новыя мовы Юран асвойвае па сваёй методыцы: з дапамогай сяброўкі. А цяпер яго гёрлфрэнд, зразумелая справа, англічанка. І з англійскай справа ў яго хутка пайшла на лад.

Юран упэўнены: яго методыка больш надзейная, чым любы «метад Ілоны Давыдавай». Так што калі хочаце авалодаць моваю — пачынайце з дзяўчат.

ЭКСТРА-ПРЭС

Гандляр наркотыкамі ў амерыканскім горадзе Амаха (штат Небраска) набраў няправільны нумар і быў злучаны з сакрэтным супрацоўнікам паліцыі, які высочвае такога роду парушальнікаў закона. У размове выявілася, што патэлефанаваўшы хоча прадаць партыю какаіну. Паліцэйскі падыграў яму, і ў выніку няўдалы гандляр наркотыкамі быў арыштаваны.

«Труд».

ПОГЛЯД

ЖЫЦЦЁ «НА ХАЛЯВУ», альбо Хто каму абавязаны і павінны

Успомнім, як раней людзі шукалі праўду і справядлівасць. Пісалі пісьмы ў самыя высокія інстанцыі. Верылі, што толькі ў Маскве можна чагосьці дабіцца. Вось і адсылаліся лісты ў ЦК КПСС ці генеральнаму сакратару партыі. Цэлыя аддзелы займаліся разглядам гэтых пісьмаў-скаргаў, іх чыталі і адсылалі назад, і часта яны траплялі ў рукі тым, на каго чалавек і скардзіўся.

Здавалася б, цяжка чалавеку перастроіцца псіхалагічна, але на дзіва хутка пераарыентаваліся людзі. Ужо нават неадукаваная вясковая бабка ведае, што трэба скардзіцца не ў Маскву, а ў Мінск і толькі Прэзідэнту.

Заходзіць неяк знаёмы пенсіянер і просіць дапамагчы напісаць пісьмо на імя Лукашэнкі. Цікаўлюся, у чым справа. Аказалася, знаёмы хоча выгадна абмяняць сваю кватэру, але перад гэтым яе трэба адрамантаваць. Вось і ходзіць ён па кабінетах ды просіць-патрабуе, каб дапамаглі.

— У цябе ж чацвёра дзяцей, што, не могуць столь пабяліць? — пытаюся я.

— У дзяцей свае клопаты. А я з жонкай па сорак гадоў на заводзе адбухалі, так што нам абавязаны дапамагчы. — Пенсіянер упэўнены ў сваёй праваце.

— Няўжо ты думаеш, што Лукашэнка будзе займацца тваёй кватэрай?

— Нічога, дасць наганяй, то будуць людзі і фарба знойдзецца!

Далей размова губляе ўсякі сэнс. Знаёмы пераходзіць на высокае начальства, якое, маўляў, накрала сабе на катэджы, а як яму, рабочаму чалавеку, то і...

Тут у прынцыпе нічога новага. Скардзяцца, што скарацілі на рабоце, што працякае дах ці паваліўся плот... Робіцца гэта па старой звычцы, і часам нават у галаву чалавеку не прыходзіць, што жыве ўжо ён у іншым часе. Дэкарацыі быццам і старыя, а дзея ўжо не тая.

Пасля землятрусу ў Арменіі многа бежанцаў раз'ехалася па рэспубліках былога Саюза. У Баранавічах знайшла прытулак сям'я К-яна. Галава сям'і армянін, а жонка руская. Мясцовыя ўлады ўладкавалі на працу і прапанавалі купіць дом. Дакладней, дапамагчы, але К-яны сказалі, што грошай у іх няма. Тут яны свядома пайшлі на падман. Бо грошы ім дзяржава выдзеліла. Як бежанцы, К-яны атрымалі 20 тыс. савецкіх рублёў кампенсацыі. Грошы на той час вялікія, у любым разе дом можна было купіць. Але К-янаў такі варыянт не вельмі задавальняў. Навошта аддаваць грошы на дом, калі можна атрымаць дармавую дзяржаўную кватэру? А пару гадоў можна пажыць і ў інтэрнаце. Вось і размясціліся шэсць душ на 16 кв. м і сталі чакаць кватэру. Дзве дачкі-школьніцы ды два дарослыя сыны ў адным пакоі — не лепшыя ўмовы для жыцця. Але ж кватэра ім «свяціла». А ў Арменіі ў гэты час разгарэўся карабахскі канфлікт. І людзі засталіся там без цяпла і хлеба.

— Нам усе сваякі і знаёмыя зайздросцяць, — з задавальненнем гаварыў К-ян.

Відавочна, ён і атрымаў бы кватэру, калі б не развалíўся Савецкі Саюз і ў наша жыццё не прасачыўся рынак. Грошы ў К-янаў часткова разышліся, а часткова «з'ела» інфляцыя, але яшчэ засталася надзея на кватэру.

А тут да маці прыязджае сын ад першага шлюбу. Быў жанаты, меў жыллё, але ўсё кінуў у Расіі. І цяпер новае патрабаванне: каб далі ўлады работу і жыллё. І ўсё той жа «жалезны аргумент»: мы бежанцы і нам абавязаны... У горадзе беспрацоўе, прадпрыемствы працуюць напаўсілы, а тут з'яўляецца трыццацігадовы мужчына з іншай краіны і прад'яўляе прэтэнзіі.

Жывуць К-яны ў пакоі ўжо ўсемярых ды яшчэ з сабакам.

Пачулі К-яны, што шчаняты каўказскай аўчаркі карыстаюцца попытам. Вось і вырашылі зрабіць бізнес. А што такое аўчарка, уявіць няцяжка. Сабака ростам з цяля, але толькі кудлатае. І мне больш за ўсё шкада гэтага сабаку. Схуднелага і вечна галоднага. Ды і які тут бізнес, калі шчаняты ад голаду дохнуць.

Жыць у такіх умовах цяжка, і К-яны дабіваюцца сустрэчы з Прэзідэнтам. Хаця мець ім свой дом ніхто не перашкаджаў, а, наадварот, хацелі дапамагчы, нават фінансамі.

Мне доўгі час прыйшлося працаваць у сістэме Мастацкага фонду. Пры Савецкай уладзе мастакі забяспечваліся заказамі, асабліва той, хто быў неперабарлівы, дык нават на агітплакатах добра зарабляў. А цяпер многія мастакі ўсё яшчэ не могуць змірыцца з тым, што заказы трэба шукаць самому.

— Мне, як члену Саюза, абавязаны даваць заказ! — гаворыць адзін.

— Я ваяваў, а мне трэба за майстэрню плаціць! — абураецца ветэран-мастак.

На самай справе, хто павінен плаціць за майстэрню, у якой пісаліся карціны, якіх ніхто не запомніў?

І тут забываецца галоўнае. Ні мастак-ветэран, ні член Саюза мастакоў не мае ніякай перавагі перад аматарам. Кожны мае сваіх прыхільнікаў і заказчыкаў. І мастак абавязаны толькі перад імі. І што б тут ні гаварылася, а прывучылі нас жыць «на халяву». Рабочы адбываў павіннасць за станком, пісьменнік пісаў раман, заказную лухту, а мастак — карціну, якой месца толькі ў склепе-запасніку. Дзяржаўная сістэма падманвала чалавека, а ён у сваю чаргу імкнуўся абхітрыць яе.

Але «халяўнае» жыццё заканчваецца, і найперш для простых людзей. Мы яшчэ сарамліва гаворым пра роўнасць і нейкую справядлівасць, але адбываецца натуральны адбор, які прыводзіць да рэзкага расслаення грамадства. І тут многім прыйдзецца задаволіцца мінімумам, у адпаведнасці са сваімі здольнасцямі і розумам. І самае галоўнае, што прыйшоў час, калі чалавеку прыходзіцца спадзявацца толькі на сябе, і тады кагосьці абвінавачваць у сваіх няўдачах не прыйдзецца.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

ЯШЧЭ АДЗІН РАСІЙСКІ БАНК АДКРЫЎ СЁННЯ СВАЁ ПРАДСТАЎНІЦТВА Ў БЕЛАРУСІ

Ім стаў адзін з буйнейшых банкаў суседняй краіны «Расійскі крэдыт». Адкрыццё яго прадстаўніцтва спачатку прызначалася на канец мінулага года, але па розных аб'ектыўных і суб'ектыўных прычынах адкладвалася. Аднак актывізацыя беларуска-расійскіх эканамічных адносінаў у апошні час, выхад іх на якасна новы ўзровень стымулявала імкненне «Расійскага крэдыту» замацавацца на беларускім фінансавым рынку. І вось у першы дзень вясны адбылося адкрыццё прадстаўніцтва расійскага банка.

Хаця прадстаўніцтва — гэта зусім не адно і тое ж, што і філіял банка, тым не менш, нават і яго з'яўленне ў Мінску стала пэўнай падзеяй і, без перабольшання, выклікала хвалю розных эмоцый. Бо звычайна за прадстаўніцтвам праз нейкі час адкрываецца філіял. І далёка не ўсе, хто заняты ў банкаўскай справе, з радасцю ўспрымуць новага канкурэнта ў сваёй сферы.

А ён сапраўды магутны. «Расійскі крэдыт» уваходзіць у дзясятку вядучых расійскіх банкаў, валодае капіталам у 310 мільярдаў і працуе з актывамі звыш 10 трыльёнаў расійскіх рублёў. За няпоўныя шэсць гадоў банк заняў лідзіруючыя пазіцыі ў многіх сектарах фінансавага рынку Расіі.

Летась «Расійскі крэдыт» быў першым з банкаў Расіі, які стаў членам заходняй клірынгавай сістэмы CEDEL, што адкрыла яму свабодны шлях да гандлю рознымі каштоўнымі паперамі на фондавым рынку краін Захаду. Банк ужо мае больш як 50 філіялаў і аддзяленняў у Расіі і лідзіруе па колькасці замежных прадстаўніцтваў (17).

На міжнародных фінансавых рынках банк працуе праз даволі шырокую карэспандэнцкую сетку, якая ўключае ў сябе больш як 50 замежных банкаў. Сярод іх вядомыя «Дрэзднэр банк», «Банк Нью-Йорка» і іншыя. Як сцвярджаюць кіраўнікі «Расійскага крэдыту», іх банкаўская ўстанова карыстаецца бездакорнай рэпутацыяй у замежных партнёраў, а таму з ёй буйнейшыя банкі свету адкрылі «чыстую» канверсійную лінію.

Зразумела, падобны канкурэнт не выклікае захаплення ў большасці нашых банкіраў, бо ім цяпер прыйдзецца працаваць у менш спрыяльных умовах. Таму не выпадкова Асацыяцыя беларускіх банкаў звярнулася да кіраўніцтва краіны з просьбай прыпыніць на тэрмін, пакуль не будзе прынята новае банкаўскае заканадаўства Рэспублікі Беларусь, далейшае адкрыццё філіялаў замежных банкаў. Яны, маўляў, ствараюць моцную пагрозу існаванню яшчэ кволых у фінансавым плане айчынных банкаў.

Але на Беларусі нямала і тых, хто з прыходам да нас буйных расійскіх банкаў звязваюць свае надзеі на прыток інвестыцый у эканоміку, атрыманне крэдытаў. Тым больш, што крэдытаванне прадпрыемстваў базавых галін прамысловасці і перспектыўных праектаў — адзін з перспектыўных накірункаў стратэгіі «Расійскага крэдыту». Акрамя таго, у яго добрая карэспандэнцкая сетка ў краінах блізкага замежжа — ён мае банкі-карэспандэнты ў 12 былых рэспубліках СССР.

Думаецца, не выпадкова «Расійскі крэдыт» быў названы ўпаўнаважаным банкам расійскага Міністэрства па супрацоўніцтву з краінамі СНД па рэалізацыі праграм па аднаўленню міждзяржаўнай кааперацыі ў межах Садружнасці.

Леанід ЛАХМАНЕНКА.

КУРСЫ АБМЕНУ НАЯЎНЫХ ВАЛЮТ у камерцыйных банках на 29 лютага 1996 г.

Назва банка	Долар ЗША Купля	Долар ЗША Продаж	Нямецкая марка Купля	Нямецкая марка Продаж	Расійскі рубель Купля	Расійскі рубель Продаж	Тэлефоны
Белбізнесбанк (гал. аперац. упраў.)	11950	12150	8000	8250	2.30	2.55	067
Белбізнесбанк (гарадская дырэкцыя)	11900	12100	7950	8300	2.35	2.55	
ФК «Вераніка»*** (за расійскія рублі)	12000 4840	12100 4940	8180	8350	2.44	2.50	531-504
Мінскі транзітны банк***	11900	12200	7950	8200	2.30	2.50	298-174
Ф-л 0104 АКБ «Минский транзитный банк»	11900	12100	7950	8150	2.30	2.50	372-825
Народны банк	12000	12150	8100	8300	2.35	2.48	238-610
«Алімп»	12000	12150	8100	8400	2.44	2.52	508-556
Ф-л № 1 АКБ «Алімп»	12000	12150	7950	8100	2.40	2.50	291-646, 067
Магазін «Панарама», фірмы «Энергія ГмбХ»	11900	12300	8150	8400	2.45	2.60	265-612
Нацыянальны банк РБ (курс для безнаяўных разлікаў)	11500		7920.11		2.38		
Цэнтрабанк Расіі	4815		3320.69		100 бел.р. 39.57		

* — Аперацыя з валютай звыш 1000 $ праводзіцца на дагаворных умовах

Агенцтва Граўцова.

СУСТРЭНУЦЬ ПА АДЗЕЖЫ, А ПРАВОДЗЯЦЬ...

У Нацыянальным алімпійскім камітэце ўзнікла пікантная сітуацыя. А звязана яна з тым, што нашы алімпійцы пажадалі надзець парадную і спартыўную форму ў Атланце розных зарубежных фірмаў. Аднак, як вядома, НАК афіцыйна зацвердзіў сваім спонсарам іспанскую фірму «Келме», якая абавязуецца не толькі знешне прыгожа прадставіць беларускіх алімпійцаў за акіянам, але і выплаціць прызёрам Гульняў-96 вялікія ганарары.

Усё, здавалася б, нармальна. Але ў складанае становішча трапілі нашы легкаатлеты, чыя федэрацыя ўжо мае кантракт з не менш вядомай нямецкай фірмай «Адзідас», якая загадзя зрабіла стаўку на нашых прадстаўнікоў «каралевы спорту». Таму, атрымліваючы ад яе штогод 500 пар абутку і 450 касцюмаў, федэрацыі не хацелася б страчваць такога партнёра.

Чым закончыцца сямейная «разборка», пакуль невядома, але, хутчэй за ўсё, нашы алімпійцы будуць паасобку рэкламаваць фірмы-канкурэнты.

Вячаслаў ДУТАЎ, БЕЛТА.

«ДЗІЦЯ» ЛІЦЭЯ

Сярод мноства ліцэяў, каледжаў і гімназій ліцэй Белдзяржуніверсітэта фактычна з'яўляецца «першай ластаўкай». Першай гэтая навучальная ўстанова сталася і ў наступным пачынанні — пабачыў свет першы нумар часопіса «Веснік ліцэя».

Вітаючы першы ліцэйскі часопіс, нельга не звярнуць увагі на яго змест. Пад адной вокладкай сутыкнуліся вершы, жартаўлівыя абразкі ў «Вясёлым куточку» з навуковымі працамі ліцэістаў. Часопіс як быццам падкрэслівае: «Глядзіце, якія мы». А паглядзець і сапраўды ёсць на што. Юрый Матыліцкі прапаноўвае рэферат «Паветраная лінза». Новымі поглядамі на перыядычны закон Дз. Мендзялеева дзеляцца Андрэй Бекіш і Канстанцін Прахарэвіч. Колеры вызначэння ў рамане У. Караткевіча «Каласы пад сярпом тваім» даследуюць Алена Кірэева, Алеся Новікава, Алена Хрытанькова. Што ні праца — падстава для сапраўдных навуковых пошукаў, канспект будучай дысертацыі.

Алесь КАРЛЮКЕВІЧ.

СПОРТ-ЭКСПРЭС

НА БАНКЕТ — З АРНОЛЬДАМ ШВАРЦЭНЕГЕРАМ

Крыху больш чым праз два тыдні, 16 сакавіка, у Лас-Вегасе пройдзе бой за званне чэмпіёна свету па боксу сярод прафесіяналаў. У паядынку сустрэнуцца непераможны пакуль Майк Тайсан і Фрэнк Бруна. На гэтае незвычайнае відовішча плануе паехаць і Беларуская асацыяцыя прафесіянальнага боксу ў асобе яе прэзідэнта Эдуарда Дубоўскага.

Праўда, паездка гэта яшчэ пакуль знаходзіцца пад пытаннем, паколькі каштуе немалых грошай. Авіятур з 13 па 24 сакавіка па маршруту Мінск—Масква—Сіэтл—Лас-Вегас—Нью-Йорк—Бангкок—Мінск у разліку на аднаго чалавека абыдзецца ў 19.999 долараў ЗША. Таму БАПБ зараз у пошуку спонсараў, паколькі на гэтым мерапрыемстве можна пераняць многа карыснага для прафесіянальнага бокса рэспублікі, а таксама навесці кантакты з замежнымі «профі», якіх можна будзе потым запрасіць пабаксіраваць і ў Мінск. Вядома, не за проста так.

Дарэчы, па словах Дубоўскага, кошт амаль двухтыднёвага турнэ надзвычай дарагі толькі з пункту гледжання беларусаў, для якіх памянёная сума размерна вялікая. На Захадзе яна ўспрымаецца даволі спакойна, таму ад жадаючых трапіць за акіян ужо сёння няма адбою.

Якому ж заходняму бізнесмену не прыйдзецца даспадобы праграма, што прапануюць арганізатары турніру: пражыванне ў буйнейшай у свеце гасцініцы —Казіно MGM Grand. Пасля паядынку вы запрошаны на ўрачысты банкет з удзелам зорак Галівуда (Джэк Нікалс, Клінт Іствуд, Чак Норыс, Арнольд Шварцэнегер, Жан Клод Ван Дам), вялікага спорту (Майк Тайсан, Фрэнк Бруна, Майкл Джордан, Мэджык Джонсан, Мухамед Алі), буйных палітычных дзеячаў.

Да таго ж у кошт білета ўваходзяць усе авіяпералёты, білеты на матч Тайсан—Бруна, пражыванне ў атэлях па класу «люкс», верталётная экскурсія на Вялікі каньён і шмат іншых забаў-паслуг.

Заключная частка паездкі (21—24 сакавіка) пройдзе ў Тайландзе на Першым з'ездзе Пан-Азіяцкай баксёрскай асацыяцыі.

Уладзімір ЗДАНОВІЧ.

ШАШКІ

СТАГОДДЗЕ ЭЦЮДА

Эцюду вядомага шашачнага кампазітара А. Шошына сёлета спаўняецца роўна 100 гадоў. Рашыце яго.

Белыя: дамка а5, простыя а3, f2 (3).

Чорныя: простыя а7, h2 (2).

Выйгрыш.

А гэты эцюд даслаў наш чытач Дзмітрый Жылко з Лунінца.

Белыя: простыя а3, е3, h4, h6 (4).

Чорныя: простыя а5, с7, f8, g7 (4).

Выйгрыш.

ПРАВЕРЦЕ РАШЭННІ

Які вынік? (14 лютага). У першай пазіцыі белыя дасягаюць нічыёй такім чынам: 1. hd4 bc7 2. ab4 cb8 3. bc5 bc7! 4. df6 cb8 5. fc3 bh2 (прайграе 5. ... bc7 з-за 6. ed4). 6. hd2 hb8! (Калі 6. ... hg3. то 7. de3! hg1 8. ed4 і 9. ce1x) 7. de1 bg3 8. cd4 gh2! 9. ef2 hc7 10. dc3 cg3 11. fe3 ge1, і нічыя непазбежная.

У другой пазіцыі белыя выйграюць такім шляхам: 1. cd4 bh2 2. hf6 hb8. 3. fe7 bh2 4. ec5 hc7 5. ca7 cb8 6. hc1 bc7 (калі 6. ... hg3, то 7. de5x) 7. ab8. Белыя выціскаюць чорную дамку з двайніка, праводзяць у дамкі сваю простую і выйграюць.

Гэтыя пазіцыі дакладна прааналізаваны вядомым шашачным аўтарытэтам В. Гарадзецкім.

СЁННЯ

СОНЦА

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск –	6.59	17.45	10.46
Віцебск –	6.51	17.34	10.43
Магілёў –	6.48	17.35	10.47
Гомель –	6.41	17.36	10.55
Гродна –	7.12	18.03	10.51
Брэст –	7.12	18.04	10.52

МЕСЯЦ

Першая квадра 26 лютага.

ІМЯНІНЫ

Пр. Фёдара Цірана, Ермагена
К. Альбіна, Антаніны

НАДВОР'Е

Сёння ўдзень па рэспубліцы чакаецца воблачнае з праясненнямі надвор'е, часам снег. Тэмпература паветра ў Гродне і Брэсце — 2—4, Віцебску і Мінску — 3—5, Магілёве — 4—6, Гомелі — 5—7 градусаў марозу.

У наступныя двое сутак на большай частцы тэрыторыі снег; 3 сакавіка месцамі мяцеліца, тэмпература ўначы — 5—10, удзень — 2—7 градусаў ніжэй нуля.

Медыцынскі прагноз надвор'я на 1 сакавіка

Надвор'е будзе вызначацца праходжаннем франтальнага раздзела, што прывядзе да значнага паніжэння атмасфернага ціску (на 15—17 мб) і ўтрымання кіслароду ў паветры. У такіх умовах павышаецца верагоднасць пагаршэння самаадчування ў метэазалежных хворых з захворваннем сардэчна-сасудзістай і дыхальнай сістэм, апорна-рухальнага апарата.

У мэтах прафілактыкі рэкамендуецца адмовіцца ад далёкіх паездак, пазбягаць фізічных і псіхаэмацыянальных нагрузак, прытрымлівацца дыеты, рэгулярна прымаць прэпараты, прызначаныя ўрачом, і полівітаміны. Асобам, схільным да паніжэння артэрыяльнага ціску, паказаны прыём танізуючых сродкаў.

Антаніна КАРОЗА, навуковы супрацоўнік БелНДІкардыялогіі.

НЕСПРЫЯЛЬНЫЯ ДНІ Ў САКАВІКУ

3, 5, 10, 14, 17, 23, 27.

Панядзелак, 4 сакавіка

Беларускае тэлебачанне

15.00 Навіны.
15.15 «Аўцэнна. Эцюды аб здароўі». Дак.фільм.
15.30 Тэлебачанне -- школе. Гісторыя Беларусі. 5-ы клас. Жыццё людзей на старажытнабеларускіх землях.
16.00 Урачыстае пасяджэнне і святочны канцэрт, прысвечаныя Дню Канстытуцыі. У перапынку -- «У будні і святы». Тэленарыс.
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.05 «Рызыка-версія». Тэлегульня.
19.40 «Гэта мы не праходзілі...» Эканамічная праграма.
19.55 Тэлевізійны Дом кіно. Сустрэча з народным артыстам СССР Юозасам Будрайцісам.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.45 Спартыўны тэлекур'ер.
22.05 «Мантсерат Кабалье ў Расіі». Музычны фільм.
23.00 Да 100-годдзя з дня нараджэння Кандрата Крапівы. «Хто смяецца апошнім». Мастацкі фільм («Беларусьфільм»). У перапынку (24.00) -- Навіны.

ГРТ

14.00, 17.00, 22.35 Навіны.
14.20 «Драконы падзямелляў». Мультсерыял.
14.40 Марафон-15.
15.00 Зорны час.
15.35 «Элен і хлопцы». Маладзёжны серыял.
16.00 Джэм.
16.30 «Сем дзён спорту».
17.20 «Сакрэт трапіканкі».
18.10 Гадзіна пік.
18.35 «Адгадай мелодыю».
19.05 «Мы». Аўтарская праграма У. Познера.
19.45 «Добрай ночы, малышы!»
20.00 Час.
20.30 «Аперацыя».
20.45 Праграма перадач.
20.50 Крымінальны серыял «Метад Кожака».
21.45 «Да і пасля...» Вядучы У. Малчанаў.
22.45 Лінія кіно. Фільм Лідзіі Бабровай «Ой вы, гусі».

Канал «Расія»

16.00, 19.00, 22.00 Весткі.
16.20 Новая лінія.
16.50 Кліп-антракт. Юліян, Ю.Кузняцоў.
17.00 Тэлечасопіс «О.Т.».
17.15 Выратаванне 911.
18.10 L-клуб.
19.25 Падрабязнасці.
19.35 «Смерць асобы». Маст.фільм серыяла «Інспектар Морс». Ч. 1-я.
20.40 Рэпарцёр.
21.05 Момант ісціны.
22.30 Гандлёвы дом.
22.35 Рака часу.
22.40 Аўтаімгненне.
22.45 «Спрут-6». 5-я серыя.

РТР

10.30 СІВ. Навіны.
10.35 Музычны кліп.
10.40 Свет грошай Адама Сміта.
11.10 Музыка ў поўдзень.
11.35 Рассеяны склероз: як перамагчы хваробу.
11.40 Музыка не для ўсіх.
12.00 Магазін на канапе.
12.30 Час «Рэаліста».
13.30 СІВ. Навіны.
13.35 Медыцынскія навіны Расіі.
13.40 «Вялікая амерыканская прырода». [illegible] (ЗША).
14.00 Спяваю для вас. [illegible]
14.05 Незабыўны тэатр «Дзень прыезду -- дзень ад'езду». Спектакль Дзяржаўнага акадэмічнага тэатра імя Масавета. 1978 г. У галоўных ролях -- І. Савіна і Г. Тараторкін. Частка 1-я.
15.35 «Поры года». [illegible]
15.45 Сярэбраны век. [illegible]
16.15 [illegible]
16.45 СІВ. Навіны.НТБ
10.30 СІВ.

НТБ

17.00 НТБ прадстаўляе: анонс тыдня.
17.05 Кінатэатр юнага гледача. «Цудоўныя гады». 91-я серыя (ЗША).
17.30 Футбольны клуб.
18.00 «Сёння». Інфармацыйная праграма.
18.35 Герой дня.
19.00 Свет кіно. Толькі для жанчын. Кэтрын Рос і Пітэр Мастэрсан у фільме «Стэпфардскія жонкі» (ЗША).
21.00 «Сёння». Інфармацыйная праграма.
21.35 Гадзіна серыяла. «Доктар Куін, жанчына-ўрач». 43-я серыя (ЗША).
22.30 Часінка.
23.00 «Сёння». Інфармацыйная праграма. Начны выпуск.
23.20 Музычная праграма [illegible]

Санкт-Пецярбург

12.00, 13.00, 14.00, 15.30, 18.30, 21.45 Інфарм ТБ.
12.10 «Першае каханне». Серыял. 1-я серыя.
13.10 Хуткая дапамога.
13.40 Парады садаводам.
13.50, 18.55 Музычны момант.
14.10 Храм.
14.40 Спявай з намі.
15.05 «Выкрутасы». Мультфільм.
15.15 Стыль жыцця.
15.40 «Нямецкая хваля».
16.00 «Рэцэпт». Праграма для ўрачоў, фармацэўтаў і пацыентаў.
16.10 Страсці-мардасці.
16.25 [illegible]
16.50 [illegible]
18.10 Вялікі фестываль.
18.50 Спартыўныя навіны.
18.55 «Першае каханне». Серыял. 1-я серыя.
19.50 Тэлеслужба бяспекі.
20.00 «Пахаванне Сталіна». Маст.фільм.
22.00 Спорт.
22.10 Дзень нараджэння.
22.20 Музычнае шоу.
23.00--23.15 Авертайм.

Аўторак, 5 сакавіка

Беларускае тэлебачанне

7.30 Ранішні кактэйль.
7.50 Эканамікст.
8.00 Навіны.
8.15 Аўта-парк.
8.30 Абібок.
9.00 Тэлебачанне -- школе. Гісторыя Беларусі. 5-ы клас. Жыццё людзей на старажытнабеларускіх землях.
9.30 «Вестгейт». 34-я серыя.
10.25 «Чароўная лаўка». Мультфільм.
10.35 «Дом з прывідамі». Маст.фільм з субцітрамі.
12.00 «Наша мама -- герой». Дак.фільм.
12.45 «Соф'я Кавалеўская». Трохсерыйны маст.фільм.1-я серыя.
15.00 Навіны.
15.15 «Пыркі на тым беразе». Дак.фільм.
15.35 «Буронка з Маслёнкіна». Мультфільм.
15.50 Тэлебачанне -- школе. Беларуская літаратура. 11-ы клас. Янка Брыль і яго творчасць. «Ад зямлі, ад працы, ад жыцця...»
16.20 «Усё пра ўсё». Праграма для дзяцей.
16.45 «Экамір-96».
17.20 Урокі Наталлі Наважылавай.
17.50 Музычны антракт.
18.00 Урачыстае пасяджэнне, прысвечанае 100-годдзю з дня нараджэння народнага пісьменніка Беларусі Кандрата Крапівы. Трансляцыя з Нацыянальнага акадэмічнага тэатра імя Янкі Купалы.
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.05 Урачыстае пасяджэнне, прысвечанае 100-годдзю з дня нараджэння народнага пісьменніка Беларусі Кандрата Крапівы (працяг).
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Музычны антракт.
22.05 Іна Чурыкава ў мастацкім фільме «Рабро Адама».
23.25 Чэмпіянат Англіі па футболу. «Ньюкасл Юнайтэд» -- «Манчэстэр Юнайтэд». У перапынку (24.00) -- Навіны.

ГРТ

5.00 Тэлераніца.
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 22.55 Навіны.
8.15 «Сакрэт трапіканкі».
9.05 «Мы». Аўтарская праграма У. Познера.
9.50 Смехапанарама. Вядучы -- Я. Петрасян.
10.15 «Далёка, далёка на поўдні». Мультфільм.
10.30 «Адгадай мелодыю».
11.10 У эфіры тэлерадыёкампанія «Свет». «Мы і рынак».
12.00. «ТАСС упаўнаважаны заявіць». 10-я серыя.
14.20 «Драконы падзямелляў».
14.40 Квар'етэ «Вясёлая кампанія».
14.50 Мульцітролія.
15.10 Чароўны свет ці Сінема.
15.35 «Элен і хлопцы».
16.00 ...Да шаснаццаці і старэй.
16.30 «Сем дзён спорту».
17.20 «Сакрэт трапіканкі».
18.10 Гадзіна пік.
18.35 «Адгадай мелодыю».
19.05 «Тэма».
19.45 «Добрай ночы, малышы!»
20.00 Час.
20.30 «Аперацыя».
20.45 Праграма перадач.
20.50 Усевалад Санаеў у фільме Васіля Шукшына «Ваш сын і брат».
22.35 «Масква -- Крэмль».
23.05 Хіт-парад.
23.45 «Т.С.Н.» («Тэлевізійная служба навін»).
0.35 «Сем дзён спорту».

Канал «Расія»

15.05 Свята кожны дзень.
15.15 Там-там навіны.
15.30 «Востраў Марыі». Дак.фільм з цыкла «Перамены ў маім жыцці»(Ірландыя).
15.45 Кліп-антракт. Валерыя.
15.50 Каляндар.
16.00, 19.00, 22.00 Весткі.
16.20 Новая лінія.
16.55 Кіно ў сакавіку.
17.10 Ваша права.
17.25 Вуснамі дзіцяці.
17.55 Кіно з працягам. «Пецярбургскія тайны».
19.25 Падрабязнасці.
19.35 «Першы паверх». Маст.фільм.
21.00 Двайны партрэт. А.Шырвінт і М.Дзяржавін.
21.40 Рэк-тайм.
22.30 Гандлёвы дом.
22.35 Рака часу.
22.40 Аўтаімгненне.
22.45--0.35 Футбол. Кубак УЕФА. «Баварыя» (Мюнхен) -- «Нотынгем Форэст» (Нотынгем).

РТР

10.30. СІВ. Навіны.
10.35 Музычны кліп.
10.40 Невядомая Масква.
10.50 Тэлеграф.
11.05 Музыка ў поўдзень.
11.35 «Тэдзі Бір».
11.40 На залатым ганку сядзелі...
11.55 Абарона і бяспека.
12.00 Магазін на канапе.
12.30 Гадзіна «Рэаліста».
13.30 СІВ. Навіны.
13.35 Казкі для бацькоў. «Пачатак». 1-ы год жыцця дзіцяці.
14.05 Незабыўны тэатр. «Дзень прыезду -- дзень ад'езду». Спектакль Дзяржаўнага акадэмічнага тэатра імя Масавета. Частка 2-я.
15.10 Г. Дадамян. Атлантыда савецкага мастацтва.
15.40 «Бім, Бам, Бом і воўк». Мультфільм.
16.00 «Імёны». Кампазітар А. Эшпай.
16.30 Вышэйшая школа.
16.45 СІВ. Навіны.

НТБ

17.00 «Цудоўныя гады». 92-я серыя (ЗША).
17.30 У пошуках прыгод.
18.00 «Сёння». Інфармацыйная праграма.
18.35 Герой дня.
19.00 Свет кіно. Толькі для жанчын. Моніка Віці ў фільме Стэна «Мае любыя мужы» (Італія).
20.40 «ТЭФІ-96». Хто ёсць хто.
21.00 «Сёння». Інфармацыйная праграма.
21.35 «Доктар Куін, жанчына-ўрач». 44-я серыя (ЗША).
22.30 Часінка.
23.00 «Сёння». Інфармацыйная праграма. Начны выпуск.
23.20 Меламанія: «Ціна Тэрнер».

Санкт-Пецярбург

12.00, 13.00, 14.00, 15.30, 18.30, 21.45 Інфарм ТБ.
12.10 «Першае каханне». Серыял. 2-я серыя.
13.10 Хуткая дапамога.
13.40 Парады садаводам.
13.50, 16.55 Музычны момант.
14.10 Авертайм.
14.25 «Цуда-млын». Мультфільм.
14.45 «Еўрапейскі калейдаскоп».
15.15 Стыль жыцця.
15.40 «Нямецкая хваля».
16.00 Тэлешансон.
16.25 Дзецям пра зверанят.
17.00 Па ўсёй Расіі.
17.10 Паказвае Ленінградская АПТК.
18.10 Вялікі фестываль.
18.50 Спартыўныя навіны.
18.55 «Першае каханне». 2-я серыя.
19.50 Тэлеслужба бяспекі.
20.00 «Дом кіно» да 70-годдзя Анджэя Вайды прадстаўляе аўтарскую версію фільма «Зямля запаветная».
22.00 Спорт, спорт...
22.10 Дзень нараджэння.
22.20--23.40 «Зямля запаветная» (працяг).

Серада, 6 сакавіка

Беларускае тэлебачанне

7.30 Ранішні кактэйль.
7.50 Эканамікст.
8.00 Навіны.
8.15 «А даўжэй за ўсё пратрымалася душа...» Дак.фільм.
9.00 Тэлебачанне -- школе. Беларуская літаратура. 11-ы клас. Янка Брыль і яго творчасць. «Ад зямлі, ад працы, ад жыцця...»
9.30 «Аліса ў Краіне цудаў». Мультфільм 1, 2, 3-ці.
10.00 «Востраў натхнення». Тэлеспектакль.
10.30 «Няхай жыве жанчына!» Дак.фільм.
10.50 «Зорная ростань». Гродзенска-Гомельскі тур. Перадача 9-я.
11.30 Відзьма-нявідзьма.
12.30 «Соф'я Кавалеўская». Маст.фільм. 2-я серыя.
15.00 Навіны.
15.15 «Павел Філонаў ва ўспамінах сучаснікаў». Дак.фільм.
16.35 «Гарачае лета 41-га..»
17.05 Крэда.
17.20 Госці ў хату.
17.50 Музычны антракт.
18.00 «Чым багаты...» Тэленарыс «Былое і думы».
18.25 Эканамікст.
18.35 «Тройчы па аднаму». Музычная перадача MTV.
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.05 «Кантрасты». Прававая праграма.
19.35 «Хто гэта?» Тэлегульня.
19.40 «Вестгейт». 35-я серыя.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Музычны антракт.
22.10 Андрэй Міронаў у маст.фільме «Саламяны капялюш». 1-я серыя.
23.15 «Музыка без межаў». Музычна-інфармацыйная праграма.
24.00 Навіны.
0.15 Каралеўскае паляванне.

ГРТ

5.00 Тэлераніца.
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.20 Навіны.
8.15 «Сакрэт трапіканкі».
9.10 «Тэма».
9.55 У свеце жывёл.
10.30 «Адгадай мелодыю».
11.45 «Чыста англійскае забойства». 1-я серыя.
14.20 «Драконы падзямелляў». Мультфільм.
14.40 Кактус і К.
14.50 До-мі-соль.
15.10 Покліч джунгляў.
15.35 «Элен і хлопцы».
16.00 «Тэт-а-тэт».
16.30 «Сем дзён спорту».
17.20 «Сакрэт трапіканкі».
18.10 Гадзіна пік.
18.35 «Адгадай мелодыю».
19.05 «У пошуках страчанага». Мікалай Кручкоў. Вядучы -- Г. Скараходаў.
19.45 «Добрай ночы, малышы!»
20.00 Час.
20.30 «Аперацыя».
20.50 Вясёлыя гісторыі ў часопісе «Ералаш».
21.20 Футбол. Ліга чэмпіёнаў. 1/4 фіналу. «Нант» (Францыя) -- «Спартак» (Масква).
23.30 Футбол. Ліга чэмпіёнаў. 1/4 фіналу. Агляд трох матчаў.

Канал «Расія»

9.05 «Санта-Барбара».
10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Весткі.
10.20 Надзвычайны канал. «Жывём і любім».
10.30 «Кучугуры і наваколле». Перадача 11-я.
10.50 «Чароўны школьны аўтобус». Мультсерыял.
11.15--11.30 Новая лінія.
15.05 Свята кожны дзень.
15.15 Там-там навіны.
15.30 Чый бок?
16.20 Далёкі Усход.
16.50 Ніхто не забыты.
16.55 Вас запрашае фірма.
17.10 Кіпрас Мажэйка. «Паралелі».
17.25 Свая гульня.
17.55 Кіно з працягам. «Пецярбургскія тайны».
19.25 Падрабязнасці.
19.35 «Санта-Барбара».
20.30 «Даміно» Міхаіла Баярскага.
21.10 Надзвычайны канал.
22.30 Рака часу.
22.35 Аўтаімгненне.
22.40 Экран крымінальных паведамленняў.
22.50 «Спрут-6». 6-я серыя.
23.30--24.00 Аніматэка.

НТБ

17.00 «Цудоўныя гады». 93-я серыя (ЗША).
17.30 Такое спартыўнае жыццё.
18.00 «Сёння». Інфармацыйная праграма.
18.35 Герой дня.
19.00 Свет кіно. Толькі для жанчын. Дайян Кітон у фільме «Мітусня вакол дзіцяці» (ЗША).
21.00 «Сёння». Інфармацыйная праграма.
21.35 Гадзіна серыяла. «Доктар Куін, жанчына-ўрач». 45-я серыя (ЗША).
22.30 Часінка.
23.00 «Сёння». Інфармацыйная праграма. Начны выпуск.
23.20 Кафэ Абломаў.

Санкт-Пецярбург

12.00, 13.00, 14.00, 15.30, 18.30, 21.45 Інфарм ТБ.
12.10 «Першае каханне». Серыял. 3-я серыя.
13.10 Хуткая дапамога.
13.40 Парады садаводам.
13.50, 18.55, 21.00 Музычны момант.
14.10 Дом кіно. Джына Лолабрыджыда, Леў Додзін, Віктар Розаў, Таніна Гуэра і іншыя.
14.50 «Веснавая казка». Мультфільм.
15.15 Стыль жыцця.
15.40 «Нямецкая хваля».
16.00 Тэатральная правінцыя.
16.30 «Сіняя птушка «Гжэль». Відэафільм.
16.45 «Там, дзе жыве Павуцінын».
17.10 Паказвае Ленінградская АТК.
18.10 Вялікі фестываль.
18.50 Спартыўныя навіны.
19.00 «Першае каханне». Серыял. 3-я серыя.
19.50 Тэлеслужба бяспекі.
20.00 Спецвыпуск тэлевізійнай службы бяспекі. Інтэрв'ю з начальнікам УФСБ В.Чаркесавым.
20.45 Справы гарадскія.
21.05 Блеф-клуб.
22.00 Спорт, спорт.
22.10--22.20 Дзень нараджэння.

Чацвер, 7 сакавіка

Беларускае тэлебачанне

7.30 Ранішні кактэйль.
7.45 Рэклама.
7.50 Эканамікст.
8.00 Навіны.
8.15 «Капрызка». Мультфільм.
8.35 «За люстэркам». Дак.фільм.
8.55 «Вестгейт». 35-я серыя.
9.50 «Дзілі Далі ў сонечным садзе». Мультфільм.
10.00 «Марыя, Мірабэла ў Транзісторыі». Маст.фільм.
11.10 Чацвёртае вымярэнне.
11.55 Тэатр песні Ядвігі Паплаўскай і Аляксандра Ціхановіча.
12.55 «Соф'я Кавалеўская». Маст.фільм. 3-я серыя.
15.00. Навіны.
15.15 «Не забудзьце выключыць тэлевізар». Маст.фільм.
16.30 Запрашаем на вячоркі. Загавіны на Вялікі пост.
17.05 Гульня ў лялькі.
17.20 «Арсенал». «Марсава поле».
17.50 Музычны антракт.
18.00 Чарнобыль: праблемы і вырашэнні.
18.25 Эканамікст.
18.35 «Тройчы па аднаму». Музычная перадача MTV.
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.05 «Міжнародны кур'ер». Падзеі, факты, каментарыі.
19.40 «Вестгейт». Тэлесерыял (ЗША). 36-я серыя.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Музычны антракт.
22.10 «Саламяны капялюш». Маст.фільм. 2-я серыя (ВМЗ).
23.20 «Крок». Праграма для моладзі.
23.50 Супергол.
0.05 Навіны.
0.20 Баскетбол. Ізраіль--Беларусь.

ГРТ

5.00 Тэлераніца.
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.15 Навіны.
8.15 «Сакрэт трапіканкі».
9.05 Футбол. Ліга чэмпіёнаў. 1/4 фіналу. «Барусія» (Германія) -- «Аякс» (Галандыя).
11.10 У эфіры тэлерадыёкампанія «Мір». «Пад дахам свету».
11.45 «Чыста англійскае забойства». 2-я серыя.
14.20 «Драконы падзямелляў».
14.40 Лего-го!
15.10 Цін-Тонік.
15.35 «Элен і хлопцы».
16.00 Рок-урок.
16.30 «Сем дзён спорту».
17.20 «Сакрэт трапіканкі».
18.10 Гадзіна пік.
18.35 Лато-Мільён.
19.05 «Адзін на адзін».
19.45 «Добрай ночы, малышы!»
20.00 Час.
20.30 «Аперацыя».
20.45 Праграма перадач.
20.50 Людміла Гурчанка і Наталля Гундарава ў камедыі «Ідзеш -- ідзі».
22.25 Музычнае шоу Івана Дзямідава.
23.25 Кінакамедыя «Страхавы агент».

Канал «Расія»

9.05 Мульці-пульці. «Урок», «Ураджай».
9.30 «Пецярбургскі раманс. Валерый Агафонаў». Дак.фільм.
10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Весткі.
10.20 Міліцэйская хроніка.
10.30 «Кучугуры і наваколле». Перадача 12-я.
10.50 Музычны экспромт.
11.15--11.30 Новая лінія.
15.05 Свята кожны дзень.
15.15 Там-там навіны.
15.30 Кенгуру.
16.20 Новая лінія.
16.50 Кліп-антракт. Сёстры Зайцавы, А.Губін.
17.00 Ваш партнёр.
17.15 Юбілейны вечар Марыі Міронавай.
17.55 Кіно з працягам. «Пецярбургскія тайны».
19.25 Падрабязнасці.
19.35 Футбол. Кубак кубкаў. «Дынама» (Масква) -- «Рапід» (Вена).
21.25 Сам сабе рэжысёр.
22.30 Рака часу.
22.35 Аўтаімгненне.
22.40 «Кацярына Максімава». Дак.фільм.
24.00--0.10 Экран крымінальных паведамленняў.

РТР

10.30 СІВ. Навіны.
10.35 Асацыяцыя «Наша кіно» прадстаўляе.
10.35 Музычны кліп.
10.40 АРІОС.
11.40 Музычны малаток.
12.00 Магазін на канапе.
12.30 Гадзіна «Рэаліста».
13.30 СІВ. Навіны.
13.35 Сакральныя цывілізацыі.
14.05 «Чырвонае і чорнае». Шматсерыйны тэлевізійны мастацкі фільм. 2-я серыя.
15.10 «Тры жабяняці». Мультфільм. 1-я і 2-я серыі.
15.30 Новая пачатковая школа.
16.00 З любоўю да музыкі. Т. Манагарава.
16.45 СІВ. Навіны.

НТБ

17.00 «Цудоўныя гады». 94-серыя (ЗША).
17.30 Паўгадзіны пра тэніс.
18.00 «Сёння».
18.35 Герой дня.
19.00 Свет кіно. Толькі для жанчын. Джэйн Фонда і Роберт дэ Ніра ў фільме Марціна Рыта «Стэнлі і Айрыс» (ЗША).
20.45 «Оба-на»: Выбранае.
21.00 «Сёння».
21.35 Гадзіна серыяла. «Вузы кахання-1». Стэфанія Сандрэлі і Фернанда Рэй у фільме Марыа Манічэлі «Наіўная жонка і хворы муж» (Італія).
22.30 Часінка.
23.00 «Сёння». Інфармацыйная праграма. Начны выпуск.
23.20 Кармен Маура ў фільме Педра Альмадавара «Жанчыны на грані нервовага зрыву» (Іспанія).

Санкт-Пецярбург

12.00, 13.00, 14.00, 15.30, 18.30, 21.45 Інфарм ТБ.
12.10 «Першае каханне». Серыял. 4-я серыя.
13.10 Хуткая дапамога.
13.40 Парады садаводам.
13.50 Музычны момант.
14.10 «Спяваю свае мары». Тэлефільм.
15.15 Стыль жыцця.
15.40 «Нямецкая хваля».
16.00 «Пад небам Берліна». Тэлефільм (Германія).
16.30 «Пахуліганім». Перадача для дзяцей.
17.00 Па ўсёй Расіі.
17.10 Паказвае Ленінградская АТК.
18.10 Вялікі фестываль.
18.50 Спартыўныя навіны.
18.55 «Першае каханне». 4-я серыя.
19.45 Тэлеслужба бяспекі.
19.55 Пецярбургскі ангажэмент.
20.55 «Залаты Цялец». Забаўляльная праграма.
22.00 Спорт, спорт.
22.10 Дзень нараджэння.
22.20--23.15 Споведзь Ірыны Алегравай.

Пятніца, 8 сакавіка

Беларускае тэлебачанне

Міжнародны жаночы дзень
8.00 Навіны.
8.15 «Ці помніш нашы сустрэчы...» Фільм-канцэрт.
8.40 «Свята першае вясны». [illegible]
9.10 Студыя «Акно». [illegible]
9.35 «Тэлебом» віншуе!
10.15 «Яшчэ не вечар...»
10.30 [illegible]
12.40 Бон тон. [illegible]
13.40 Майстэрня. [illegible]
13.55 Канцэрт, прысвечаны Міжнароднаму жаночаму дню.
15.25 «Жанчына я...» [illegible]
16.00 [illegible]
17.10 Прэм'ер-кіно.
18.20 «Віншуем Вас!» [illegible]
19.15 Аліса Фрэйндліх і Васіль Ланавой у мастацкім фільме «Ганна і Камандор».
20.40 Калыханка.
21.00 Навіны.
21.45 «Каханне і галубы». Маст.фільм.
23.35 Акалада. Музычна-забаўляльная праграма.
0.05 «Стадыён для муз». Спартыўна-танцавальная праграма.

ГРТ

6.30 Тэлераніца. Святочны выпуск.
8.00, 14.00, 17.25, 23.35 Навіны.
8.15 [illegible]
8.45 [illegible]
9.55 [illegible]
10.35 Андрэй Міронаў у [illegible]
13.25 [illegible]
14.20 [illegible]
15.15 Вясёлыя гісторыі ў часопісе «Ералаш».
15.35 [illegible]
16.35 «Поле цудаў».
17.45 Прэм'ера Першага канала. [illegible] у фільме «Знесеныя ветрам».
19.45 «Добрай ночы, малышы!»
20.00 Час.
20.40 Праграма перадач.
20.45 Працяг фільма «Знесеныя ветрам».
22.40 Карнавал у Рыо-дэ-Жанейра.
23.45 Прэм'ера Першага канала. «Жаночы дзень».

Канал «Расія»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00 Весткі.
7.25 «Што дзень наступны...»
7.30 «Кавалерыст-дзяўчына Надзея Дурава».
[illegible]
23.10--0.10 Чэмпіянат Еўропы па лёгкай атлетыцы ў закрытых памяшканнях.

РТР

7.00 Праграма для хрысціян.
7.30 «Вольга Калашнікава і «Кабачок». Дак. фільм.
8.00 Анонс Сямейнага канала.
8.10 Дзіцячая пляцоўка.
9.00 «Майдадыр». Мультфільм.
9.15 У гасцінай Сямейнага канала.
9.40 Абліччы. Кацярына Каранцэвіч.
9.55 Рамансы на вершы Ганны Ахматавай.
[illegible]

НТБ

17.00 «Цудоўныя гады». 95-я серыя (ЗША).
17.30 Футбольны клуб.
18.00 «Сёння». Інфармацыйная праграма.
18.35 Кіно 80-х. Людміла Гурчанка, Алег Басілашвілі і Мікіта Міхалкоў у фільме Эльдара Разанава «Вакзал для дваіх».
21.00 «Сёння».
21.35 Прэмія «Оскар». Толькі для жанчын. Анук Эме і Жан-Луі Трэнціньян у фільме Клода Лелуша «Мужчына і жанчына» (Францыя).
23.25 Свет кіно. Толькі для жанчын. [illegible]

Санкт-Пецярбург

[illegible]
18.50 «Гром нябесны». Маст.фільм (Францыя).
20.25 Пецярбургскі ангажэмент.
21.30 Моніка Віці і Франсуа Пер'е ў палітычным дэтэктыве «Дзяржаўны прынцып» (Італія).
23.00--23.39 Парад парадаў. Музычнае шоу.

Субота, 9 сакавіка

Беларускае тэлебачанне

7.55 Праграма перадач.
8.00 «Паляванне ў чужой краіне». Дак фільм.
8.15 Урокі Наталлі Наважылавай.
8.45 «Сугучнасць». Перадача з Гомеля.
9.05 Існасць. Духоўная праграма.
9.35 Здароўе. Тэлечасопіс.
10.05 «Усё пра ўсё». Інфармацыйна-пазнавальная праграма.
10.30 «Ералаш». Гумарыстычны часопіс.
10.50 «Вандроўнік». Праграма для аматараў турызму.
11.20 «Маё каханне, мой смутак». 171-я серыя.
12.20 «Свет прыроды і захапленняў».
13.05 Алімпійскі сілуэт. Спартыўная гімнастыка.
13.25 «Кніга мудрых». Князь Вітаўт Вялікі.
13.35 Шматгалоссе.
14.05 Асілак. Спартыўны клуб.
15.20 Беларусі дом. Мастацка-публіцыстычная праграма.
16.00 Тэлевізійны АРТ-клуб. «Купалаўцы ў Маскве». І Міжнародны фестываль нацыянальных тэатраў.
16.45 «Зорная ростань». Гродзенска-Гомельскі тур. Перадача 10-я.
17.25 Галерэя. Святочны выпуск, прысвечаны 8 сакавіка. Аўтарская праграма Таццяны Ягоравай.
17.55 Чэмпіянат Англіі па футболу. Прэм'ер-ліга.
18.55 «Выхадні ў старадаўнім стылі». Маст. фільм.
20.05 «Гасцюхін». Дак. фільм.
20.40 Калыханка.
21.00 Навіны.
21.50 «Маладая жонка». Маст. фільм.
23.20 Відзьма-нявідзьма.
0.20 «Цёмны пакой».

ГРТ

6.45 Тэлеканал «Пад'ём!»
7.45 Слова пастыра. Мітрапаліт Кірыл.
8.00, 14.00, 17.00, 32.35 Навіны.
8.10 Тэлеканал «Пад'ём!» (Працяг).
9.30 «Не зявай!»
10.00 Ранішняя пошта.
10.35 Смак.
10.55 «Вечная загадка Страдывары».
11.25 Людміла Хіцяева ў фільме «Еўдакія».
13.15 Тэатр+TV. Наталля Гундарава.
14.20 «Аўтамабіль і я».
14.40 У свеце жывёл.
15.20 «Акно ў Еўропу». Вядучы -- Д. Кісялёў.
15.50 Бамонд.
16.10 «Шчаслівы выпадак».
17.20 Тэлескоп.
17.55 «Залатая серыя». Год 1968-ы. «Брыльянтавая рука».
19.45 «Добрай ночы, малышы!»
20.00 Час.
20.40 Праграма перадач.
20.45 «Дэтэктыўнае агенцтва «Месяцавае святло». Серыял з Брусам Уілісам.
21.45 «Брэйн рынг».
22.45 «Калекцыя першага канала». Жэрар Дэпардзье ў вострасюжэтнай меладраме «Скажыце ёй, што я яе кахаю».

Канал «Расія»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00 Весткі.
7.25 «Што дзень наступны...»
7.30 «Ваўкулакія, ці Загадка доктара Нікадзіма».
7.45 Залаты ключык.
8.05 «Твае магчымасці, чалавек».
8.35 Парламенцкі тыдзень.
9.05 Вялікі хакей.
9.45, 22.30 Служба 299-00-00.
10.00 «Як жыць будзем?»
10.45 «Трыццаць першага чэрвеня». Маст. фільм. 1-я серыя.
11.55 Кліп-антракт. С. Лазарава.
12.00 Камедыя становішчаў. Фрэдзі Стар. Фільм 10-ы.
12.30 «Паэт у Расіі -- больш, чым паэт». Праграма Я. Яўтушэнкі.
13.20 Дэ факта.
13.35 «Эмілі». Тэлефільм (Канада).
14.30 Караоке па-руску.
14.50 Сігнальны экземпляр.
15.00 Імперыя гульняў. «Гладыятары».
15.50 Кліп-антракт. Сабіна.
15.55 Футбол. «Лакаматыў» (Масква) -- «Лакаматыў» (Ніжні Ноўгарад).
17.55 Кіно з працягам. «Пецярбургскія тайны».
18.50 Кліп-антракт. М. Распуціна.
19.25 Суботні вечар з Надзеяй Бабкінай.
21.05 Зусім сакрэтна.
22.45 Рака часу.
22.50 Аўтаімгненне.
22.55 Гукавая дарожка.
23.40 Адамаў яблык.
0.25--1.25 Чэмпіянат Еўропы па лёгкай атлетыцы ў закрытых памяшканнях.

РТР

7.00 Міхаіл Маргуліс. Вяртанне да Бога.
7.30 Чэмпіянат свету па аўтагонках у класе «Формула-1». Гран-пры Аўстраліі. Кваліфікацыя.
8.00 Анонс Сямейнага канала.
8.10 Хто на новенькага?
8.40 Пакупка.
9.00 У гасцінай Сямейнага канала.
9.20 Домауласнік.
9.35 Гэта ўсё пра кветкі.
9.50 Ці сямейная гэта справа?
10.10 Медыцына для вас.
10.30 СІВ. Навіны.
10.35 У гасцінай Сямейнага канала.
11.00 Непазнаны Сусвет.
11.30 На дарогах Расіі.
11.35 НЗ з Балашыхі.
11.55 Пенсіён.
12.00 У гасцінай Сямейнага канала.
12.25 Эканамічны агляд «У сямейны блакнот».
12.50 Гумарыста выклікалі?
13.05 У гасцінай Сямейнага канала.
13.30 СІВ. Навіны.
13.35 Хакей. Чэмпіянат МХЛ. «Дынама» (Масква) -- «Лада» (Тальяці). 3-ці перыяд. Трансляцыя з ЛДС «Лужнікі».
14.20 «Разгарніся, душа...» Спявае Людміла Руміна.
14.25 Тэлегульня «З паўслова».
14.40 Масква -- пасажырская.
14.50 Тэлегульня «З паўслова». Паўфінал.
15.05 СІВ. Інфармацыйны агляд «Дом моды».
15.25 Шчыра ваш.
15.55 СІВ. Інфармацыйны агляд «Навіны кіно».
16.15 Без паўзы.
16.45 СІВ. Навіны.

НТБ

17.00 «Дог-шоу. Я і мой сабака».
17.30 Вернісаж Ілы Рэзніка. Барыс Бруноў і Махмуд Эсамбаеў.
18.00 «Сёння». Інфармацыйная праграма.
18.30 Праграма Сяргея Дарэнкі «Характары».
19.10 Серыял па выхадных. «Круты Уокер: правасуддзе па-тэхаску». 17-я серыя (ЗША).
20.00 Надоечы.
20.45 Лялькі.
21.00 «Сёння». Інфармацыйная праграма.
21.35 Прэмія «Оскар». «Джэймс Бонд -- агент 007». Фільм трэці «Залаты палец» (ЗША).
23.35 Трэцяе вока.
0.20 Начны канал «Плейбой».

Санкт-Пецярбург

9.00 Стыль жыцця.
9.15 Актуальна--надзённа.
9.45 Да 55-годдзя з дня нараджэння Андрэя Міронава. «Я вяртаю Ваш партрэт».
10.45 Дзень нараджэння.
10.50 «І ўсё былое...»
11.30 Ток-шоу «Наўздагад». А. Пахмутава і М. Дабранраваў.
12.00 «Маё жыццё ў кіно: Марсель Карне». Тэлефільм (Францыя).
13.20 Музычны момант.
13.30 «Яшчэ адна Расія». Міжнародны фестываль «Неўскія асамблеі ў Царскім Сяле».
15.00 Тэатральны бінокль.
15.30, 18.30, 21.00 Інфарм ТБ.
15.40 Музычна-забаўляльная праграма В. Сюткіна.
16.10 Студыя «Уяві». Кампазіцыя паводле вершаў Генадзя Шпалікава.
16.25 Зебра.
17.10 Тэлеканал «Не хочаш -- не глядзі».
17.55 Нічога, акрамя...
18.10 Вялікі фестываль.
18.50 Спартыўная праграма: футбол, пляжны валейбол.
21.20 В. Целічкіна, У. Мяншоў, Г. Якаўлеў у маст. фільме «Аддушына» (Латвія).
22.50 Музычны рай.

Згубленае пасведчанне дзяржаўнага падатковага інспектара ДНПІ па Ленінскаму раёну г. Мінска № 56, выдадзенае на імя САЛЯНІКАВА Сяргея Віктаравіча, лічыць несапраўдным.

Нядзеля, 10 сакавіка

Беларускае тэлебачанне

7.59 Рэклама
8.00 «Рамансы». Фільм-канцэрт
8.20 «Мужчыны і жанчыны». Дак. фільм.
9.00 «Конан». Мультсерыял (ЗША). 11-я серыя.
9.25 Лепшыя хіты MTV.
9.55 Творчае аб'яднанне «Тэлефільм». «Маятнік».
10.40 Арсенал. Праграма для вайскоўцаў.
11.10 «Маё каханне, мой смутак». 172-я серыя.
12.10 Тураб'ектыў. Падарожжы, сустрэчы, адпачынак.
12.30 Усё нармальна, мама! Забаўляльная праграма.
13.00 Аўта-парк.
13.15 «Вяршыня свету». Тэлегульня.
13.35 Студыя «Акно». «Класіка двароў».
14.20 «КВЗ». Адкрыты чэмпіянат Беларусі.
15.35 Мост.
16.00 Таямніцы свету. «Дзікі поўдзень». 5-я серыя.
16.35 Тэатр у фатэлі.
17.10 Госці ў хату. Егіпецкія замалёўкі.
17.20 Абібок.
17.50 «Вяршыня свету». Працяг тэлегульні.
18.10 «Мантсерат Кабалье ў Мінску».
19.40 Калыханка.
20.00 Рэзананс.
21.10 Ток-шоу «Карамболь».
21.40 Рэклама.
23.40 «Бархатны сезон». Музычна-забаўляльная праграма.

ГРТ

6.50 Тыраж «Спортлато».
7.00 Тэлеканал «Пад'ём!»
8.00, 14.00, 17.00, 23.00 Навіны.
8.10 Тэлеканал «Пад'ём!»
9.25 Пакуль усе дома.
10.00 Ранішняя зорка.
10.50 «З першых рук».
11.00 Служу Расіі! Ваенны кур'ер.
11.30 «Іграй, гармонік любы!»
12.00 «Правінцыяльныя гісторыі».
12.25 «Пад знакам «пі».
12.55 Смехапанарама. Вядучы -- Я. Петрасян.
13.30 Прыгодніцкі серыял «Піраты».
14.20 «Вялікі тэатр. Дні і вечары».
15.05 «Неяк аднойчы».
15.15 Клуб падарожнікаў.
16.00 «Зорка» прадстаўляе.
16.15 Мультфеерверк: «Легенды вострава скарбаў», «Прыгоды Вудзі і яго сяброў».
17.20 Вясёлыя гісторыі ў часопісе «Ералаш».
17.40 Футбольны агляд.
18.20 Песня-96.
19.05 КВЗ-96. Міжнародная сяброўская сустрэча паміж зборнымі камандамі СНД і Ізраіля.
21.00 Нядзеля.
21.55 Праграма перадач.
22.00 «Дэтэктыўнае агенцтва «Месяцавае святло».
23.10 Каханне з першага погляду.
23.45 «Адзіны мужчына». 2-я серыя.

Канал «Расія»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00 Весткі.
7.25 «Што дзень наступны...»
7.30 Церамок.
7.45 Гасцёўня дзеда Мазая.
8.00 Наш сад.
8.30 У свеце аўта- і матаспорту.
9.00 «Снеданне для чэмпіёнаў».
9.30 Аты-баты...
10.00 Весткі ў адзінаццаць.
10.15. Рускае лато.
10.55 Гандлёвы дом. Гадзіннік «Чайка».
11.00 «Трыццаць першага чэрвеня. 2-я серыя.
12.10 Кліп-антракт. Рут Макартні.
12.15 Тэатр маёй памяці. Праграма В. Смехава.
12.45 Гарачая дзесятка.
13.20 «Не высечы:..»
13.35 «Эмілі». Тэлефільм (Канада).
14.30 Кніжная лаўка.
15.00 Футбол без граніц.
15.45 У свеце жывёл.
16.40 Кінаафіша. Вядучая І. Мірашнічэнка.
17.00 «Крануты», «Аладзін».
17.55 «Здымаецца кіно...»
18.00 Кола гісторыі.
19.25 «Трое мужчын і дзіця». Маст. фільм.
22.30 Служба 299-00-00.
22.45 У Ксюшы.
23.15 Рака часу.
23.20 Аўтаімгненне.
23.25 Зоркі сусветнага экрана.
0.15 Чэмпіянат Еўропы па лёгкай атлетыцы ў закрытых памяшканнях.

РТР

7.00 Дакрананне.
8.00 Анонс Сямейнага канала.
8.10 Сям'я.
8.25 Прыватная размова.
8.40 АБВГДэйка.
9.00 У гасцінай Сямейнага канала.
9.20 Ноу-хау: інфармацыя, людзі, ідэі.
9.50 Бонтон.
10.10 Карысныя парады.
10.30 СІВ. Навіны.
10.35 У гасцінай Сямейнага канала.
11.00 У дванаццаць апоўдні.
12.30 Падаткі і даходы.
12.45 Камп'ютэрная энцыклапедыя.
13.00 Музыка на канале.
13.05 Пенсіён.
13.10 Графаман.
13.20 Часопіс часопісаў.
13.30 СІВ. Навіны.
13.35 Тэлегульня «З паўслова».
13.50 У гасцінай Сямейнага канала.
14.20 Спадар.
15.05 Крок з круга.
15.35 Папялушка ад «Nina Ricci».
16.15 У гасцінай Сямейнага канала.
16.45 СІВ. Навіны.

НТБ

17.00 «Паліцэйскі Кэтс і яго сабака». 25-я серыя (ЗША).
17.30 Тэлегульня «Сто да аднаго».
18.00 «Сёння».
18.30 Музычная праграма. «Авацыя» з Максімам Дунаеўскім».
19.00 Серыял па выхадных «Круты Уокер: правасуддзе па-тэхаску». 18-я серыя (ЗША).
19.50 «Оба-на»: Выбранае.
20.00 Вынікі.
21.10 Свет кіно. Толькі для жанчын. Сафі Ларэн, Людміла Савельева і Марчэла Мастраяні ў фільме Віторыо Дэ Сікі «Сланечнікі» (Італія--Францыя--Расія).
23.05 Харэаграфічныя навелы Вячаслава Гардзеева.

Санкт-Пецярбург

8.00 Гэта ваш дзень.
8.25 Гаючае слова.
9.00 Стыль жыцця.
9.15 «Жалезны рыцар». Маст. фільм (ЗША).
10.40 Дзень нараджэння.
10.45 «Барабашка ТБ». Клаунада.
11.00 Храм.
11.30 Расія. Выбар шляху.
12.00 Спявае Маша Распуціна.
13.00 «Класіка-5» віншуе...
13.45 Дзіцячае ТБ. «Залаты ключ». Казка за казкай.. «Каменнае сэрца». Частка 1-я.
14.50 «Парад парадаў» прадстаўляе групу «Любэ».
15.40 Паглядзім. Анонс тэлепраграм.
15.55 Чэмпіянат Італіі па футболу.
18.00 Спявай з намі.
18.30 Інфарм ТБ.
18.50 Музычны момант.
18.55 «Маме спаўняецца 100 гадоў». Маст. фільм (Іспанія).
20.30 Тэлешансон.
21.00 Міжнародны агляд.
21.25 Ноу смокінг.
22.10 Ален Дэлон у трылеры «На яркім сонцы» (Францыя).

Тэлебачанне на пятніцу, 1 сакавіка

Беларускае тэлебачанне

12.45 «Візіт да Мінатаўра». Мастацкі фільм. 5-я серыя. 15.00 Навіны. 15.15 Класіка на экране. «Шалёныя грошы». Мастацкі фільм. 16.40 «Два клёны». «Паходня і балерына». Мультфільмы. 17.25 «Кола часу». Гістарычны каляндар. Сакавік. 17.50 Музычны антракт. 18.00 «Інтанацыя». Кінанарыс. 18.10 «Не толькі пра газету...» 18.25 Эканамікст. 18.35 «Тройчы па аднаму». Музычная перадача MTV. 18.50 Навіны (з сурдаперакладам). 19.05 «Міжнародны кур'ер». Падзеі, факты, каментарыі. 19.40 «Вестгейт». Тэлесерыял (ЗША). 34-я серыя. 20.40 Калыханка. 21.00 Панарама. 21.55 Музычны антракт. 22.05 «Форт Саган». Мастацкі фільм (Францыя). 3-я серыя. 23.10 Тэатр песні Ядзвігі Паплаўскай і Аляксандра Ціхановіча. 0.10 Навіны. 0.25 Акалада. Музычна-забаўляльная праграма.

ГРТ

11.50 «ТАСС упаўнаважаны заявіць...» 9-я серыя. 12.55 «Поні бегаюць па кругу». Мультфільм. 14.00 Навіны. 14.20 «Драконы падзямелляў». 14.40 «На крайку сваёй мары...» Нарыс пра таленавітых дзяцей-інвалідаў. 15.05 «Злы хлопчык». Тэлеспектакль па апавяданнях А.П.Чэхава. 15.25 Фільмы-казкі Аляксандра Роу. «Па загаду шчупака». 16.30 Сем дзён спорту. 17.00 Навіны. 17.20 «Сакрэт трапіканкі». 18.10 Улад. Прайшоў год. 18.45 Поле цудаў — 1992 год. 19.45 «Добрай ночы, малышы!» 19.55 Рэклама. 20.00 Час. 20.45 Тэлебачанне сёння. Вядучыя ўсіх тэлекампаній на Першым канале. 21.50 Калекцыя Першага канала. Сапраўдная гісторыя Гамлета ў фільме «Прынц з Ютландыі». 23.40 Навіны. 23.50 Хакей. Чэмпіянат МХЛ. «Спартак» (Масква) — «Металург» (Магнітагорск). 3-і перыяд. ВМЗ 18.25—21.00 0.35 «Блакітны карбункул». Тэлефільм.

Канал «Расія»

10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Весткі. 10.45 Мульці-пульці. «Яловы яблык». 11.15 Новая лінія. 15.05 Там-там навіны. 15.20 Свята кожны дзень. 15.30 Прадоўжанка. 15.50 Каляндар. 16.20 Новая лінія. 16.50 «Зора». Мастацкі фільм. 17.50 Кліп-антракт. А.Буйноў. 17.55 Шостае пачуццё. 18.25 Урадавыя будні. 19.25 Падрабязнасці. 19.35 «Санта-Барбара». 20.30 Аналізы тыдня. 21.10 «Перпендыкулярнае кіно». 22.30 Гандлёвы дом. 22.35 Рака часу. 22.40 Аўтаімгненне. 22.45 Музыка ўсіх пакаленняў. 23.15 «Зліццё двух месяцаў-2». Мастацкі фільм (ЗША).

НТБ

17.00 Кінатэатр юнага гледача. «Цудоўныя гады». 90-я серыя (ЗША). 17.30 Футбольны клуб. 18.00 «Сёння». Інфармацыйная праграма. 18.35 Герой дня. 19.00 Наша старое кіно. Святлана Тома ў фільме Эміля Лацяну «Табар адыходзіць у неба». 20.40 «ТЭФІ-96»: хто ёсць хто. 20.50 «Оба-на». Выбранае. 21.00 «Сёння». Інфармацыйная праграма. 21.35 Гадзіна серыяла. «Доктар Куін, жанчына-ўрач». 42-я серыя. 22.30 Часінка. 23.00 «Сёння». Інфармацыйная праграма. Начны выпуск. 23.20 Свет кіно. Цыкл Эдгара По: Джэк Нікалсан у фільме Роджара Кормена «Варона» (ЗША). 0.50 Начны канал. Эратычныя шоу свету.

Санкт-Пецярбург

12.00, 13.00, 14.00, 15.30, 18.30, 21.45 Інфарм ТБ. 12.10 «Самазабойства». Тэлеспектакль. Частка 2-я. 13.05, 13.50, 21.40 Музычны момант. 13.10 Хуткая дапамога. 13.40 Парады садаводам. 14.05 «Ноч перад Калядамі». Мультфільм. 14.50 Старое танга. 15.10 Тэлебліц. 15.15 Стыль жыцця. 15.40 «Нямецкая хваля». 16.00 Спявай з намі. 16.25 «Казка за казкай». 17.10 Паказвае Ленінградская абласная тэлекампанія. 18.10 Вялікі фестываль. 18.50 Спартыўныя навіны. 19.00 «Самазабойства». Тэлеспектакль. Частка 2-я. 19.50 Тэлеслужба бяспекі. 20.00 Стагоддзе дварцовых пераваротаў». Фільм 2-і «Пётр III, Кацярына Вялікая». 20.40 «Будні і святы Тэатра на Ліцейным». Перадачы 1-я і 2-я. 22.00 Спорт, спорт... 22.15 «Парад парадаў». Музычнае шоу. 22.55 «Музычны заслон тэрарызму і насіллю». Тэлемарафон. 23.25 «Сэрцаеды». Мастацкі фільм (ЗША).

ЗАСНАВАЛЬНІКІ:
Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь, Кабінет Міністраў Рэспублікі Беларусь, калектыў рэдакцыі газеты «Звязда».
Рэгістрацыйны нумар 1.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ.
Рэдакцыйная калегія: У. АНДРЫЕВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), І. БАРАНОЎСКІ, У. ГОЙТАН, В. ЖДАНКО, Л. ЛАХМАНЕНКА, М. МІХАЕВІЧ (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. МЯСНІКОЎ, Л. РЫЖАНКОВА (намеснік галоўнага рэдактара), С. ШАЎЦОЎ.

НАШ АДРАС: 220013, гор. Мінск, вуліца Б. Хмяльніцкага, 10-а, рэдакцыя газеты «Звязда».
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 68-29-19; намеснікаў галоўнага рэдактара — 32-44-12, 32-14-25, 32-35-05; аддзелаў: інфармацыйна-аналітычнага — 32-38-02, 68-28-14, 68-29-68, эканомікі — 32-31-21, 68-29-68, палітыкі — 68-27-57, 68-28-64, культуры — 68-29-42, 68-28-27, сацыяльных праблем — 68-28-69, пісьмаў — 68-27-47, маралі і права — 68-28-51, міжнацыянальных адносінаў — 68-27-40, 68-28-69, журналісцкіх расследаванняў — 68-28-38, 68-28-72, беларускай дыяспары — 68-28-27, знешнеэканамічнай дзейнасці — 68-29-44; аглядальнікаў па праблемах: навукі і адукацыі — 68-28-31, экалогіі і ліквідацыі вынікаў Чарнобыля — 68-28-36; уласных карэспандэнтаў: у Брэсце — 33-640, Гродне — 33-25-29, Гомелі — 53-13-92, Баранавічах — 7-26-02, Паставах — 22-400; бухгалтэрыі — 32-22-03; даведкі па рэкламе і аб'явах — 32-31-98. ФАКС: 32-04-52, 68-28-77.

Друкарня выдавецтва «Беларускі Дом друку». Мінск, праспект Ф. Скарыны, 79.
Тыраж 113.326. Індэкс 63.850.
Зак. № 1076.
Выходзіць 250 разоў на год.
Нумар падпісаны ў 20.15.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12